

«Бекітемін»
«Бинұр» бөбекжай –
балабақшасының меңгерушісі
_____Зулныхарова А.
«___» _____ 2022жыл

**«Қызғалдақ» мектепалды даярлық тобының балаларының өмірі мен іс-әрекетін
ұйымдастыру жоспарының циклограммасы І-апта (03.10.2022-07.10.2022 ж.)**

Апта күндері	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (сөйлеуді дамыту)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Балалардың тазалығы туралы ата-аналармен әңгімелесу. Ата-анаға балабақшаға уақытында келуін ескерту. "Қош келдің, Алтын күз" атты тақырыбында жоба ұйымдастыру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	"Өсімдіктерді құнарландыру". Мақсаты. Балаларға өсімдіктердің қоректік заттарды топырақтан алатынын, біртіндеп топырақтың құнары таусылатындығын	"Біз топ бөлмесінде және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз". Мақсаты. Балаларды сумен жұмыс кезінде келесі	"Біз орындықтарды орнына орналастырамыз". Мақсаты. Еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы мұқият, жылдам, орындау.	"Кітап бұрышындағы еңбек". (кітаптарды қалпына келтіру). Мақсаты. Балаларға жөндеуді қажет ететін кітаптарды таңдауға, оларды мұқият	"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз". Мақсаты. Балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа

	түсіндіру. Балалардың біліміне сүйеніп, өсімдіктердің топырағын құнарландыру қажеттілігі туралы айту, нақты іс-әрекетпен көрсету.	ережелерді сақтауға үйрету: жеңді тұру, шүберекті сулау және құрғатып сығу, ластанған кезде оны сумен шаю.		желімдеуге үйрету (желім мен қайшыны дұрыс пайдалану, майлықтарды пайдалану). Кітаптарға ұқыпты қарауға, жұмыс істеуге, тәртіпті сақтауға тәрбиелеу.	біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне-өзі қызмет көрсету бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту.
	Үстел үсті ойыны. "Лото". Мақсаты: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары: балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға	Үстел үсті ойыны "Лото - Жеміс-жидектер мен көгөніс. Мақсаты. Балалардың жеміс-жидек, көгөніс жайлы білімдерін дамыту және олардың өсіп-өнетін орындарын дұрыс ататқызу. Ойын шарты. Көгөністерді бақшаға, жеміс-жидектерді бауға орналастыру. Ойын іс-әрекеті.	"Не өзгерді?" дамытушылық ойыны. Мақсаты: саналы логиканы, есте сақтауды, зейінді жетілдіру. Педагог бірнеше заттарды (ойыншықтарды, заттық суреттерді) балалардың көз алдына белгілі тәртіпте орналастырады. Бірнеше секунд өткеннен кейін, балалар көздерін	Саусақ жаттығуы "Топ, топ добым, домалақ". Топ, топ, добым домалақ, Қайда кеттің домалап? - Бір, екі, - деп, екі ұрдым, - Шатырға сен секірдің Үш, төрт, бес, - үлгердім Ішіне ендің гүлдердің. Алты, жеті, - дегенде, Жеттің шоршып еденде. Сегіз, тоғыз, он -	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсаты: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. "Аю мен аралар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: кеңістікті бағдарлауды, сигнал бойынша әрекет етуге үйрету. Еркін ойын: "Тыйым салынған қозғалыстар".

	арналған түрлі тақырыптағы лотолар. "Кім шеңберде қалады?", "Тірі лабиринт" ойындары. Мақсаты: тепе-теңдік, ептілік, қозғалыс жылдамдығын сезімін дамыту; ұжымдық іс-әрекеттің келісімділігін, жылдам реакциясы мен тапқырлығын жаттықтыру. Еркін ойын: "Кім епті?" Мақсаты: допты лақтыруға және ұстауға машықтандыру.	Үш үлкен карточкада бақша, бау, гүлзар бейнеленген. Көлемдері 8×8см карточкалар және көгөністер, жемістер, гүлдер бейнеленген көлемдері 5×5см карточкалар. Үстел үсті ойыны "Лото - Жыл мезгілдері". Мақсаты. Балалардың зейінін дамыту. Заттарды топтастыруға үйрету. Байқампаздыққа баулу. Бұл қашан болады? Балалар жыл мезгілдерін көрсететін карточкаларды таңдайды.	жұмып, педагог бір-екі (не одан да көп) заттың орнын алмастырады. Көзін ашқан, заттарға қайта қараған балалар ненің өзгергенін айтады. Бұл ойынды бір-біріне ұқсас, бірақ бірнеше айырмашылығы бар суреттер жұбын қолдану мүмкін. "Қармақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: кеңістікте бағдарлауды жүзеге асыру. Еркін ойын: "Тақия тастамақ" ұлттық ойыны. Мақсаты: бұл ойын балаларды жылдамдыққа, сезгіштікке, сақтыққа, дер кезінде	дедім Сайға сырғып жөнелдің Үстел үсті ойыны. "Сиқырлы сандар". Мақсаты. Балалардың сандар туралы білімдерін бекіту. Балалар сандар мозаикасын құрайды.	Мақсаты: есте сақтау қабілетін, зейінін дамыту. Ойын барысы. Ойыншылар шеңберге тұрады, ортада -педагог. Ол олардың қайсысына тыйым салынғанын көрсетіп, әртүрлі қимылдар жасайды. Балалар тыйым салынғаннан басқа барлық қимылдарды қайталайды. Ойын ережелері. Кім тыйым салынған қимылды қайталаса, ол ойыннан шығарылады. Тыйым салынған қозғалысты 4 - 5 қайталаудан кейін өзгерту керек.
--	--	---	---	---	--

			тығырықтан шыға білуге үйретеді. Барысы. Балалар дөңгеленіп, шеңбер құрап отырады. Балалардың арасынан бір бала таңдалады да қалғандары көздерін жұмып отырулары тиіс. Таңдалған бала дөңгеленіп отырған балалар сыртымен ақырын жүріп, бір баланың артына тақияны білдірмей тастап кетеді. Тәрбиеші белгісінен кейін балалар көздерін ашады. Жан жағына жылдам қарап, тақияны өзінде екенін білсе, сезсе жылдам орнынан тұруы керек. Егер орнынан дер кезінде тұра		
--	--	--	--	--	--

			алмаса онда өз өнерін көрсетеді: тақпақ, өлең, би және т.б. Және де орнынан тез тұрып үлгірген балаға ұлттық ою өрнек бейнесі беріледі. Көп ою жинаған бала жеңімпаз. Ойын ережесі: Ойын кезінде ойын ережелерін бұзбау. Тақия тасталғанда көзді жұмып отыру керек, қарауға болмайды. Итеруге, күш көрсетулерге жол берілмейді.		
Таңертенгі жаттығу	(Жалпы дамытушы жаттығулар, қимыл белсенділігі) 1. "Секіртпені соз" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, жіпті қолмен ең шетінен ұстау. 1-секіртпені қолмен ең шетінен ұстап, қолды алға созу. 2-жоғары көтеру, 3- кеуде тұсына әкелу. 4- б.қ. келу. 2. "Сағаттың тілі" жаттығуы: Бастапқы қалып: аяқ сәл алшақ, секіртпені екі шетінен ұстап, қолды жоғары көтеру. 1-оңға еңкею.				

	2-бастапқы қалыпқа келу. 3-солға еңкею. 4-бастапқы қалыпқа келу. 3. "Сәл отыру" жаттығуы. Бастапқы қалып: екіге бүктелген секіртпе, қол төменде. 1-2- тізені алшақ, секіртпемен қолды жоғары көтере сәл отыру. 2-бастапқы қалыпқа келу. 4. "Бүгілу, майысу" жаттығуы. Бастапқы қалып: екіге бүктелген секіртпені екі шетінен ұстап, алға созған күйде етпетінен жату. 1-3-артқа қарай иілу, бір мезгілде аяқты өтере (аяқтың ұшын соза) секіртпемен қолды алға, жоғары көтеру. 4-бастапқы қалыпқа келу. 5. "Еңкею" жаттығуы. Бастапқы қалып: аяқ иық деңгейінде, секіртпені екі ұшынан ұстап, қолды төмен түсіріп тұру. 1-заттарды аттап жүру. 2-секіртпемен еркін секіру.
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың назарын тағамға аудару; тамақтану мәдениеті бойынша баламен жеке жұмыс; этикет ережесі. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дөңдер салам.

	Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға. (мәдени-гигиеналық дағдылар, сөйлеуді дамыту, көркем сөзді қайталау)				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Алтын күз тақырыбында, күздің ерекшеліктері жайлы әңгімелеседі.	"Күз" туралы жұмбақтар шешу.	"Күз" туралы тақпақтар жаттау.	"Күз" тақырыбына байланысты мнемотехникамен жұмыс жасау. Балалар суретке қарап сөйлемдер толық мәтінді құрастырады.	Мозаика Мақсаты. Балаларға әртүрлі заттар, геометриялық пішіндер құрастыруды үйрету, түстерімен таныстыру, балалардың ой-қиялын дамыту, еңбесүйгіштікке тәрбиелеу.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Сауат ашу негіздері -14 "[а] дыбысы және Аа әрпін қайталау, әріп таңбасын жазу" Қазақ тілі -9 "Жыл мезгілдері. Алтын күз".	Сауат ашу негіздері -15 "[н] дыбысы және Нн әрпі, әріп таңбасын жазу" Математика негіздері - 14 "Сайқымазақтарды кім санапты?".	Математика негіздері - 15 "Геометриялық пішіндер" Қазақ тілі - 10 "Жыл мезгілдері. Алтын күз. [О], [Ө] дыбыстары (артикуляциясы, тіл	Математика негіздері - 16 "Қанша салсаң, сонша жинайсың" Сөйлеуді дамыту - 11 "Жемістер мен көгөністер" пысықтау	Сауат ашу негіздері-16 "[н] дыбысы және Нн әрпін қайталау, әріп таңбасын жазу" Мүсіндеу - 2 "Күзгі жапырақтар" Дене шынықтыру -

	Дене шынықтыру - 14 "Кішкентай доптар" Қоршаған ортамен таныстыру - 10 "Себет толы көгөніс пен жеміс"	Музыка -10 "Кел, ән тыңдайық!" Сөйлеуді дамыту - 10 "Жемістер мен көгөністер"	ұстарту, сөздердегі дыбыстардың орнын табу) мен әріптері (атау, жазу негіздері)". Дене шынықтыру - 15 "Достарыңа көмектес" Көркем әдебиет - 10 "Жұмбақтар әлеміне саяхат"	Музыка-11 "Күз қазан" Қоршаған ортамен таныстыру-11 "Қияр қалай өсіп шығады"	16 "Достарыңа көмектес" пысықтау Көркем әдебиет - 11 "Жұмбақтар әлеміне саяхат" пысықтау
Серуенге дайындық	Балалардың өздігінен және жүйелі киінулерін қадағалау. Жылдамдыққа, тиянақтылыққа баулу. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Серуен	Бұлттарды бақылау Мақсаты: балаларды бұлттарды байқауға баулу және ауа райын аспан күйімен анықтауға дағдыландыру. Экологиялық міндет: жансыз табиғат құбылыстарымен	Бұлттарды бақылау (жаңбыр қалай пайда болады). Мақсаты: балаларға табиғаттағы су айналымы туралы түсінік беру; қорытынды жасауға үйрену. Экологиялық міндет: экологиялық	Бұлттарды бақылау (бұршақ қалай пайда болады) Мақсаты: балаларды құбылыс - бұршақпен таныстыруды жалғастыру. Бұршақ қалай пайда болатынын айту: бұлттарға өте ыстық жерден қуатты жылы	Жаңбырды бақылау Мақсаты: жауынның қалай құрылатыны жөнінде түсініктемені бекіту Жауынның алғашқы белгілерін байқау: бұлттар бұл қараңғы, қалың бұлттар. Жауынның қалай құрылатыны жөнінде	Суды бақылау Мақсаты: балалармен суды ұқыпты ұстау туралы есте сақтау. Тәжірибе: "Судың түсі жоқ, бірақ оны бояуға болады". Кранды ашыңыз, ағып жатқан суды көруді ұсыныңыз. Бірнеше стаканға су

таныстыруды жалғастыру. Түзету тапсырмасы: берілген сөздермен сөйлемдер құру (аспан, бұлт, қалқымалы және т.б.) Сұрақтар: - Бүгін ауа-райы қандай? Бүгін аспан қандай? Сіз аспанда не көресіз? Бұлттар қандай болып көрінеді? Бұлттар қозғалмады ма немесе қозғалады ма? Жел бұлттарға не істейді? Балаларды бұлттардың пішіні туралы қиялдауға, оған жануарлар мен өсімдіктер әлемінде ұқсастықтар табуға шақырыңыз. Балалардың сөздерін және бейнелі сөздерін мадақтаңыз. Көркем сөз	таза ауа барлық тіршілік иелерінің тіршілігі үшін өте маңызды. Түзету міндеті: "Бұлтты тарат" сөйлеу тынысын дамыту. Сұрақтар: - Жаңбырдан кейін шалшық қайда жоғалады? Суға не болады? Бұлт қайдан пайда болады? Егер балаларға жауап беру қиын болса, онда өзендердегі, теңіздердегі, шалшықтардағы және басқалардағы судың булануынан ауада әрдайым су буы болатындығын түсіндіріңіз, бірақ біз оны көрмейміз. Бу көтеріліп, көрінетін болады - бұлттар пайда болады. Олар	ауа ағыны әкелінеді. Мұндай реактивті реакция ылғалдың тамшыларын алады және алып кетеді. Биікте тамшылар қатып жерге асығады, ал ауа ағыны қайта лақтырылады. Бұл мұз бөліктері ауырлап, ауа ағыны ұстай алмайтындай етіп жалғасады, олар еріп, жерге мұз бұршақтары сияқты шашылып үлгермейді. Бұршақ - бұл табиғи апат: ол егіндер мен өсімдіктерді құртады. Экологиялық міндет: судың әр түрлі күйлері туралы түсініктерді нақтылау. Көркем сөз Ақсың, сұрсың	түсініктемені бекіту(су тамшысынан құрылатын бұлт аспанда ұзақ тұрмайды, жерге жауын болып құлайды; егер тамшылар кішірек болса -жауын сіркірейді,ірі тамшылар - жауын жиі құяды; әр бағыта болса- тікелей, қисық). Жазда жауын әр түрлі болатынын түсіндіруді қалыптастыру. Жылдың жылы уақытында жауынның орнына бұршақ жаууы мүмкін –бұл мұз жауынның қатқан тамшылары. Егер бұршақ өте ауыр болса, олар жерге түседі.	құйыңыз. Су қандай түсті? (Судың түсі жоқ, ол мөлдір). Суды оған бояу қосу арқылы күңгірттеуге болады. (Балалар судың түсін тамашалайды). Су қандай түсті болды? (Қызыл, көк, сары, қызыл). Судың түсі бояудың суға қандай түсті қосылуына байланысты. Қорытынды. - Біз бүгін не білдік? Егер оған бояу қосылса, суда не болуы мүмкін? (Суды кез-келген түске оңай бояуға болады) Көркем сөз Самал жел, бізді желдетші, Күн нұры, бізді жарқырат. Таза ауа, дем берші,
---	--	---	---	---

Ақсың, сұрсың қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін, Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп, Нөсерлетсең нөсерлет. Жұмбақ Көз жасты – жылауық, Келе жатыр бір алып. Жабырқаса жылайды, Жадыраса тарайды. (Бұлт) "Әткеншек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды бірігіп, шеңберде ойын ережесіне сай ойнауға ынталандыру; бір адамдай белгі	кішкентай су тамшыларынан тұрады. Егер мұндай бұлт салқындаса, тамшылар бірге жиналып, үлкен, ауыр болып жерге түседі - жаңбыр жауады. Көркем сөз Күзгі көк бұлт мен болам, Көтеріліп теңізден, Аспанға биік барамын, Қаласам қазір сендерге, Жаңбыр болып жауамын. "Қу түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың ойын шарттарына сай ойнай білу, “Мен - түлкі!” сигналы бойынша қолға түспей, жалтарып,	қарасың, Қалқып қайда барасың? Жерге нөсер төгілсін Өссін гүлдер, көп егін. Гүл, гүл жайнап өсер көп Нөсерлетсең нөсерлет. "Мысық пен тышқан" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай, әділ ойнауға, рөлді дәл атқаруға бейімдеу; зеректікке, шапшаңдыққа, жылдамдыққа машықтандыру; шыдамдылыққа, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойынға қатысушылар шеңбер құрып тұрады. "Мысық" пен	Қорытындылай келе, бұл ауа температурасына байланысты болатынын атаған жөн. Жерден жоғары ауа өте суық, ол жер буынын суытады. Жазда жансыз табиғат құбылысына қызығушылығын дамыту. Көркем сөз Жаңбыр-жаңбыр жауады, Тамшылары тамады, Ойнап, ойнап, аламыз, Ойын сауық саламыз! Жау аяма нөсерле, Сенсіз бір түп өсе ме? Құйып, құйып өтпесең Бұлт жөніне көшер ме? Жұмбақтар: Тіл былдыр, үні	Мөлдір су, бізді салқындат. Дидактикалық ойын "Батады-батпайды" Мақсаты: заттардың қасиеттері, олардың салмағы туралы білімді бекіту. "Су қандай?" — балалар суды сипаттайды. Мақсаты: салыстырмалы сын есімдерді қалай таңдау керектігін үйрету. Қолдың ұсақ моторикасын дамытуға арналған жаттығу: "Сумен ойындар" - үрлемелі бассейн немесе үлкен ванна және ойынға арналған ойыншықтар жиынтығы серуенге шығарылады.
---	--	---	---	---

бойынша, шеңбер бойымен біресе бір, біресе екінші жаққа жүріп, содан соң жылдамдықты қосып, жүгіруге дағдыландыру; вестибуляр аппатарын дамыту; ептілікке, ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ақырын-ақырын итеріп, Әткеншекті қозғалтамыз. Жылдам-жылдам жүгіріп, Шеңберді айналдырамыз. Д. Ахметова. Соңғы сөздерден кейін балалар жерге отырып, қолдарын босатады, демалады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Педагог барлық	жылдам жүгіре білу қабілеттерін жетілдіру; қимылдарды үлестіруге, ептілікке, жігерлікке тәрбиелеу. Балалар кіші шеңберге жиналады. Олар педагогтің нұсқауы бойынша көздерін жұмады, ал жүргізуші-педагог балаларды шеңбер сыртында жүріп, кез келген баланы сәл түртіп қалады. Осыдан бері педагог таңдаған бала "қу түлкі" болып саналады. Ал ойыншы-балалар болса, жан-жақтарына қарап: "Қу түлкі, сен қайдасың?" - деп, үш рет сұрайды. Соңғы сұрақтан кейін бұдан бері жасырынып	"тышқанды" санамақ арқылы тағайындайды. Ойын басталар алдында кейіпкерлер шеңбер сыртында бір-бірінен алшақ тұрады. Балалардың қалғаны бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасай жүріп сөздерді айтады: - Мысығымыз момықай, Жүреді аулада андамай. Тышқан көрсе - бас салады! Кім тышқанды құтқарады? Осы сөздерді айтып, балалар тоқтайды да "мысық" "тышқанды" қуалап кетеді. Балалар қол ұстасып, қажеті болса, қолдарды жоғары көтеріп, "тышқан"	сылдыр. (Жаңбыр) Қырда қылыш жарқылдайды. (Найзағай) Мақал-мәтел: Жаңбыр жауса – жер ырысы. Еңбек: қолөнерге арналған жағалаулардан қызықты малтатастарды жинау. Мақсаты: ортақ мақсат үшін саналу жұмыс істеуге үйрету. "Бояулар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды жүгіру бағытын өзгертіп, жылдамдықпен жүгіре білуге машықтандыру; қуғыншы жете алмайтындай тырысуды, ептілікті,	Балалар қайықтарды ұшырады, ыдыстарға су құйады, қуыршақтарды жуындырады және т.б. Еңбек: ойыншықтарды жуу (оларды өңдеуге болады), төсеншке жаю, кептіру. Мақсаты: ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Қуып жет" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды жылдамдыққа, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, бір - бірінің қолдарынан ұстап, «Айгөлек» әуенін айта келе:
---	---	--	---	--

балалардың бірыңғай қимылдауын қадағалап жүру керек. Шеңбер бойымен жүргізу үшін, балаларды бір жаққа бұрып, беттерін шеңбер ортасына қарату керек. Балалардың ойынды меңгерудегі басты міндеті - аса жылдам жүгірмеу. Әрбір бала қимылдау кезінде шеңбердің бір жақ бойымен жүріп, бүкіл шеңбердің жылдып жатқанын бақылайды. Еңбек: балалармен бірге гүлдарда өскен гүлдерді тексеру; сынған сабак, бұтақтарды жинау, майысқандарын көтеру.	тұрған "қу түлкі": "Мен мындамын!" - деп дауыстайды. Осы жерден бастап, балалар жан-жаққа "қу түлкіден" қашып құтылу керек. "Қу түлкі" кімге қолын тигізсе, сол шетке шығады. Еңбек: алаңды тазарту ұжымдық еңбегі. Мақсаты: жалпы жұмысқа қатысу, жұмысты соңына дейін жеткізуге баулу. Қозғалыстарды дамыту жыттығулары: жүгірумен ұзындыққа секіру (кемінде 1м). Мақсаты: ұшу ауқымын дамыту. Шығарылатын материалмен тәуелсіз	үшін ұяға жол ашып беріп жатады. "Мысық" ұяға кіріп кетсе, ары қарай өткізбес үшін, қолдарды төмен түсіріп, жолды жауып қояды. Ойынға қатысушы балалар өте зерек болу керек, біресе қолдарды көтеріп, біресе түсіріп, "мысық" пен "тышқанның" қуаласпағын реттеп жату - басты міндеті. "Тышқан" ұсталынса, кейіпкерді ауыстыруға болады. Тышқан мен мысықтың диалогін қосуға болады. Тышқан: - Бұтақты да кемірдім, Кітапты да кемірдім, Мен осындай	қозғалыс жылдамдығын дамыту; достыққа тәрбиелеу. Балалар "бояушыны" санамақ арқылы таңдайды, қалғаны "бояуларды" сомдайды. "Бояулар" белгілі жерде тізіліп отырады (тұрады). Әрбір бала, ешкімге айтпай, өзіне бояу түсін таңдайды, тек "бояушы" сұраған кезде, өзі ойлап қойған түсті естіп, ойынға кіріседі. Педагог (кейін балалардың бірі) "бояуды сатушы" болып, "бояушы" бояуды сатып алуға келген кезде сұрақтар қояды: - Сәлеметсіз бе! Кім боласыз?	Айгөлек-ау, айгөлек, Айдың жүзі дөңгелек, Осы топтың ішінен, Анар атты қыз (Асан атты ұл) керек! - деп шақырады. Анар күш жинай жүгіре барып, қолдарын үзіп өту керек. Қолдарын үзе алмаса, сол топта қалады. Үзіп қашып кетсе, екі топтың қай біреуі, қуып жетіп ұстау керек. Өзінің тобының балалары ұстап алса өз тобына қайтадан келеді. Олай болса, бұл баланың яғни шапшаңдығын, күштілігін аңғарамыз. "Мұхиттар толқиды" қимыл-қозғалыс ойыны.
---	--	---	--	--

	Мақсаты: ұқыптылыққа, қамқорлыққа тәрбиелеу. Еркін ойын: "Күн мен жаңбыр". Мақсаты: балалардың шығармашылығын, кеңістіктегі бағдарын, жылдамдығын, зейінін дамыту. Ойын барысы. Балалар ашық алаңда еркін ойнап жүреді, гүл тереді, көбелек қуады, секіреді, жүгіреді.т.б. Тәрбиеші "Жаңбыр жауды!" дегенде, балалар пана іздеп, үйшіктерге тығылады. Бұнда жерден жоғары тұрған құрылғылардың үстіне шығып кету	ойындар.	жемірмін, Шиық-шиық, шиық-шиық. Секектеймін ыршыпта, Кезікпеймін қырсыққа, Ұстатпаймын мысыққа, Түк-түк, түк-түк, Қане, ортаға шықшық! Мысық: - Мияу! Кім-ай, мынау "шиық-шиық" - демей, "Шық-шық!" - дейді? Бұл тышқанның өнерін, Қане, байқап көрейін. Еңбек: гүлзарларды суару. Мақсаты: ересектерге көмек көрсету; өсімдіктерге қамқорлық жасауға үйрету.	"Бояушы": - Мен бояушымын, Үстімде боялған киімім. Алыстан келемін, Бояу үшін теңге беремін. "Бояуды сатушы": - Түсі қандай бояуды қалайсыз? Осы кезде "бояушы" кез келген түсті айтады, сол түс болып өзін ойлаған бала сыртқа шығып, қаша жөнеледі. Ал диалог ары қарай жалғасады: - Бояудың бағысы қанша? - Бағасы бес (он, он бес, сегіз, бағасы тағы басқа) теңге. "Бояушы" алақанымен "сатушы" алақанын келісілген сан рет қағады да, "бояуды	Мақсаты: қиялын дамыту, ойластырылған бейнені қозғалыста көрсете білу. Еркін ойындар.
--	---	----------	--	--	--

	туралы келісуге болады (мысалы, бөренелер, орындықтар, сатылар). Тәрбиеші "Күн шықты!" дегенде, балалар қайта алаңға шығып ойындарын жалғастыра береді. Бұнда келісілген негізгі қимылдың бірін орындап жүруге болады (мысалы, тек қана секіру, тек артпен жүгіру, т.б.) Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.		"Сызықты баспа" қимыл жаттығуы. Мақсаты: балаларды бір бағытта, жылжи отырып, екі аяқпен, бағытты өзгертіп, секіруге дағдыландыру. Балалардың секіру жолы бойына әрқалай орналасқан шақпақтар немесе шеңберлер салынады (немесе шеңберлер төселінеді). Күрделенуі: 1) сызықтардан уақытқа жылдам секіруге шақыру. Шығарылатын материалмен тәуелсіз ойындар.	қуалап кетеді. Егер "бояу" қашып, қайтып келсе, "бояушы" бояуды сатып алуға қайта келеді. "Бояу" ұсталынса, оны сомдаған бала "бояушы" болады. "Бояушы" балалар таңдамаған түсті айтса, өзге түсті қалауға мәжбүр болады. "Шеңбер" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: лақтыру нақтылығын, ептілікті дамыту, ұлттық ойындарға қызығушылықтарын тәрбиелеу. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату;				

	- ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетін пысықтау. Үстелдегі тағамға назар аудару; этикет ережелерін қаталау. Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде, Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын,	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар. Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты.	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы.	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар

	сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын.	еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар.	Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.		
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Біртіндеп ұйқыдан тұру (музыка ақырын ойнап тұр). Бойымызды жазайық Қолымызды созайық Жаттығулар жасайық Ұйқымызды ашайық! Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады.	Біртіндеп ұйқыдан тұрғызу. Тыныс алу жаттығуы: Ку - ка - ре, ку - ка - ре – ку, ку - ка - ре - ку. Табанды шынықтыру массаждары: 1.«Балапандар серуенге шықты» шиқ - шиқ - шиқ. 2. Табанға арналған денсаулық кілемшелерімен жүру.	Жалпақ табанның алдын алу үшін денсаулық жолымен жүру. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру. Көркем сөз Әдемі ирек жолдармен, Лақтарша біз ойнақтап, Тастан - тасқа секіріп,	Біртіндеп ұйқыдан ояту. Жалпақ табандықтың алдын алу үшін түзету жаттығулары. «Ұшақ» жаттығуы. Мақсаты: омыртқаның бұлшықет корсетін, жамбас белдеуінің бұлшықеттерін күшейту. Көркем сөз Ұйықтап жатқан кім екен? Уақыт болды	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Ұйқыдан кейін балалар өздігінен киіну дағдыларын бекітеді, ал қажет болған жағдайда тәрбиеші оларға көмектеседі.

		3. Ілгекті жолмен жүру. 4. Тастардың үстерімен жүру. 5. Кірпі тікенектеріне ұқсас төсеніштермен жүру. 6. Табандар арқылы жүру. Көркем сөз: Балапандарым кәне ұйқыдан тұрайық. Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады.	Жалаң аяқ жүреміз. Табанға біз нүктелі, Массаж жасау білеміз.	тұратын. Жаттығуды жасайық, Ұйқымызды ашайық! Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық!	Көркем сөз Көздеріңді ашыңдар, Кірпіктеріңді көтеріңдер. Беттеріңді жеңіл қимылмен сипаңдар, Бір - біріңе жымыңдар, Бастарыңды оңға, солға бұрылыңдар, Ауаны жұтыңдар, содан соң жіберіңдер, Іштеріңді тартыңдар, Көңіл күй көтерілді, Кеуделеріңді алақанмен сипаңдар, Жұдырықты қысыңдар, Енді біраз ашыңдар, Керіліңдер, созылыңдар, Енді ояңдылар, төсектен тұрыңдар.
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары,	Дамытушы ойын. "Суретшінің қатесін тап". Мақсаты.	Дамытушы ойын. "Сынық телефон". Мақсаты. Балалардың есту,	Дидактикалық ойын. "Не, қалай естіледі?" (табиғат	Дамытушы ойын. "Жылы сөздер қобдишасы". Мақсаты. Балаларды	Сөздік жаттығу. "Жаңа сөзді құрастырайық". Мақсаты.

бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Балалардың заттар, жан-жануарлар, құбылыстар жөніндегі ұғымдарын пысықтау; табиғатына сәйкес емес белгілерді байқап, құрылымында немесе сипатында не дұрыс еместігін атауға жаттықтыру; қоршаған әлем заңдылықтарына деген қызығушылықтарды арттыру, зияткерлікке тәрбиелеу. Құралдар. Сыртқы сипатында, құрылымында сәйкессіздіктері бар объектілер мен құбылыстар салынған суреттер. Балалардың жауаптары мынадай	түйсік, ойлау қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Шарты. Балалар бір тізбекке отырады. Жүргізушіні санамақ арқылы таңдауға болады. Алғашында педагог балаларға ойынды жүргізу үлгісін бір көрсетеді. Балаларға ойын шартын нақтылы орындап, оны бұзуға болмайтынын түсіндіреді. Жүргізуші бірінші болып шетте отырған баланың құлағына өзі ойлаған заттың атауын сыбырлап айтады. Оны естіген бала келесі балаға сыбырлап айтады, сөйтіп ойын жалғаса	құбылыстары). Мақсаты. Балаларға табиғат құбылыстарынан қандай дыбыстар естілетінін ажыратуға, табиғи дыбыстарды сөйлеудің дыбыстық мәдениетін қолдану арқылы білдіруге ынталандыру; дыбыстарды есту, артикуляциясын, елестету қабілеттерін дамыту; сезгіштікке, зеректікке тәрбиелеу. Құралдар: табиғи құбылыстардың дыбыстық жазбалары, таңбалауыштары. Шарты. Педагог балалардың алдына түрлі таңбалауштарды қойып, өздеріне бір-	адамға, ауа райы, құбылыс, мезгіл, зат, жан-жануар жайында жылы, сыпайы сөздерді айтуға ынталандыру; жағымды эмоциялар сферасын дамыту; сөздік қорды байыту; сыпайылыққа, оптимизм сезіміне тәрбиелеу. Құралдар. Адам, ауа райы, тәулік, жыл мезгілі құбылысы, зат, жан-жануар салынған суреттер. Балалардың жауаптары мынадай болуы мүмкін: "Әкеміз айбарлы, адал, еңбекқор адам", "Күн жаңбырлы болғанымен, біздің қолымызда шатыр бар", "Күніміз қандай жарқын, аспанымыз	Балалардың қоршаған заттар мен құбылыстар, қасиеттері жайында білімдерін толықтыру; сөздік қорды байыту; ойлау, есте сақтау қабілеттерін дамыту; ой шапшаңдығына, ұғымталдыққа тәрбиелеу. Құралдар. Жаңбыр, шатыр, ай, аяқ, көз, шаш, көз, қап суреттері салынған мнемокарточкалар, түсі ақ карточка. Шарты. Педагог ұсынған мнемокарточкаларға қарап, сөзбен атап, одан жаңа түбірлес сөздерді тауып, атау керек. - Жаңбыр - жаңбырлы.
---	---	--	--	--	---

болуы мүмкін: "Қасқырдың жүні жасыл емес, сұр болады", "Қоянның құлағы тышқанның құлағы сияқты кішкентай емес, ұзын болады", "Күндіз аспанда жұлдыздар көрінбейді", "Бұлақ төменнен жоғары емес, жоғардан төмен ағады", "Бәйшешек күзде емес, көктемде шығады", "Аққала көктемде аулада тұра алмайды, еріп кетеді", "Ит ағаш ұясында емес, аулада, ағаш үйшікте мекендейді", "Жазда өзен мұз бола алмайды, себебі күн ыстық", "Түлкінің құйрығы қоянның қысқа құйрығы сияқты емес, қалың, сарғыш болады"	береді. Соңғы отырған бала естіген сөзді дауысын шығарып жариялайды. Егер баланың айтылған сөзі жүргізуші ойлаған сөз болып шықса, телефон сынбай істеді деп саналады. Егер соңғы сөз бастапқы сөз болмай қалса, балалар тергеуді жүргізіп, бұл сөздің қандай тізбекте ауысып кеткенін анықтайды. Бір айналым өткеннен кейін, бірінші бала соңғы орынға ауысады, сөйтіп бірінші еститін балалар үнемі жаңадан болып отырады.	бірден таңдап алуды ұсынады. Таңбалауыштағы құбылысты атап, оны дыбыстық жазбалардың арасынан тауып алу керегін айтады. Балалар табиғат құбылысы қалай естілетінін білгеннен кейін, оның дыбыстарын артикуляция арқылы білдіруге тырысады. Мысалы, "жел ш-ш-ш" немесе "у-у-у" деп дыбыстайды. Жаңбыр "там-там-там", "тақ-тоқ-тақ-тоқ" деп дыбыстайды т.б..	ашық, бүкіл жер күннің жылы нұрына толды". Сюжетті-рөлдік ойын. "Туған күн". Мақсаты. Балалардан "туған күн" ұғымын қалайша түсінетіндерін рөлдік ойын барысында анықтау; отбасыда туған күнді атау салттары жайындағы білімдерін кеңейту; жақынға деген сүйіспеншілікке, достыққа тәрбиелеу. Құралдар. Туған күнді атап өтуге қажетті безендіру жабдықтары, торт және басқа тәттілердің жасанды нақпіншілері, журналдан қиылған суреттері; әдемі	- Шатыр - қолшатыр. - Күн - күндіз, күнтізбе, күнбағыс. - Ай - Айжан, Айбол, Айнұр. - Аяқ - аяқкиім, аяқтау. - Шаш - шашбау. - Көз - көзілдірік, Аякөз. - Қап - қолғап; қаптау. - Сары - сарғыш, Саржал, тоқсары. - Ақ - ақша қар, ақжелкен, аққала, Ақбала, Ақжан. Сюжетті-рөлдік ойын. "Мектеп". Мақсаты. Адамның білім алуына мектептің қандай маңызы барын балалармен бірге анықтау; мұғалімнің қызметі жөніндегі
---	--	--	--	---

және т.б.. Сюжеттік-рөлдік ойын. "Сән көрсету подиумы". Мақсаты. Балалардың "сән көрсету" және "подиум жолы" ұғымдарын қалыптастыру; фотосуретші, киім үлгісінің дизайнері, модель деген мамандық иесі жайында түсініктер беру; ойын барысында рөлдерді игерту; эстетикалық талғамды, ойлау қабілетін, дене бұлшық еттерін дамыту; адамға деген құрметке, төзімділікке, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Құралдар.	ойын. "Сұлулық салоны". Мақсаты. Балалардың сұлулық салоны қызметкерлері (шаштараз, маникюр, педикюр шебері, бет әрлеуші) мамандықтары жайында ұғымдарын тиянақтау; нәтижелі қарым-қатынастарға, жауапкершілікке, сыпайылыққа тәрбиелеу. Құралдар. Шаштараз, маникюр, педикюр шебері, бет әрлеуші сияқты мамандар қолданатын ойыншық құралдар және моделдері (қатпа қағаздан, пластиктен жасалған); перчаткалар,	Балалардың түсінігіндегі көлікті жөндеу шеберханасы жайындағы ұғымдарын кеңейту; көлікті жөндеу шеберханасында еңбек ететін мамандар (механик, слесарь, программист (бағдарламашы) жөнінде білімдерін кеңейту, тиянақтау; нәтижелі қарым-қатынастарға, жауапкершілікке, төзімділікке, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Құралдар. Көлік жөндеу шеберханасында қолданылатын ойыншық құрал-жабдықтар: бұрағыш, балға, тістеуік, қысқыштар; ойыншық көліктер,	қапталған сыйлықтар; ойыншық музыкалық аспаптар, микрофондар; сайқымазақ немесе басқа кейіпкерлердің костюмдері. Шарты. Педагог балалармен бірлесіп, алдын-ала әрбір отбасыда туған күннің қалай өтетіні жайында әңгімелеп, қолданатын түрлі қызықты жабдықтардың, қандай тәттілерді әзірлейтінін анықтайды; туған күнін атау салтының қайдан келгенін талқылайды. Балалар, туған күнін өткізу үшін, педагогпен бірге қандай әрекеттер тізбегі жасау	жалпы ұғымдарды тиянақтау; "сабақ", "үзіліс", "тақта", "үй тапсырмасы", "қоңырау", "сынып журналы", "күнделік" сөздерінің мәнін ойын барысында анықтау; оқу құралдарын пысықтау; нәтижелі қарым-қатынастарды құруға деген қабілеттерін дамыту; тәртіптілікке, төзімділікке, ұғымталдыққа тәрбиелеу. Құралдар. Үстел мен орындықтар; оқу құралдары, тақта, бор, көрсеткіш; педагогтің сынып журналы, күнделіктер. Шарты. Дайындық жұмысы
--	--	---	---	---

Подиум жолының макеті, түрлі киім үлгілері, киім үлгілерінің сызбалары. Шарты. Педагог балалармен бірлесіп, алдын-ала түрлі сән журналдарын, сәнді киімдерді көрсету туралы бейнежазбаларды көреді, зерттейді, олар жайында әңгімелеседі. Әңгімелесулер барысында педагог сән көрсету, подиум туралы, киім үлгісінің дизайнері, фотосуретші, модель бала (қыз бала, ұл бала) туралы нақтылы түсініктерді ұсынады. Педагог көрнекі материалдарды	халаттар, бас киімдер мен алжапқыштар; журналдар; төлемді қамтамасыз ететін карточкалар мен қаражаттың орнына қолданатын таңбалауыштар. Шарты. Педагог ойын алдында немесе оның алдында балалармен сұлулық салынанды қызметететін шаштараз, маникюр, педикюр шебері, бет әрлеуші жайында әңгімелесіп, суретімен татанысадыдәріханада қызмет ететін мамандар жөнінде алдын-ала әңгімелеседі. Балалар сұлулық салонында қандай маман қандай құралдарды қолданатынын	дөңгелектер, майлықтар; шеберханада еңбек ететін мамандарға киім үлгілері; ойыншық ноутбук. Шарты. Педагог балалармен көлікті жөндеу жұмыстарына қатысатын мамандар жөнінде бұдан бұрынырақ әңгімелеседі. Балалар механик, слесарь, программист (бағдарламашы), жүргізуші сияқты мамандардың міндеттерін анықтайды. Балалар көліктерді жөндеу жұмыстарына қатысатын мамандардың рөліне бөліне бастайды, өздеріне қажет киім	керектігін жоспарлайды. Содан соң қалаған балалар өздерінің сол жоспар бойынша қандай міндеттерді атқаратыны жайында айтады, қажетті құралдары алып, туған күніне дайындай бастайды. Туған күні иесін балалар санамақ арқылы тағайындау мүмкін. Оқу жылының аяғына дейін әрбір бала туған күнінің иесі болып үлгеру тиіс. Алғашында педагог өз тарапынан ойын барысын сөзбен сүйемелдеп отырады, ойыншыларға қосымша, әрекеттерін анықтайтын, сұрақтар қойып	ретінде балаларды мектепке эскурсияға ертіп апаруға болады. Педагог балалармен бірге мектеп туралы суреттерді, кинофильмдерден (мысалы, "Менің атым Қожа") үзінділерді алдын-ала қарап, мұғалім мен оқушылар жайында әңгімелеседі, мектептегі тәртіптің балабақшадағы тәртіпке ұқсамайтыны туралы айтады. Алғашында мұғалімнің рөлін педагогтің өзі ойнауы мүмкін, содан соң рөлді қалаған балаларға тапсыра алады. Ойынның соңында мектепте үздік оқу үшін ізденімпаздық,
--	--	---	--	--

дайындаған кезде балалар сән үлгілеріне көңіл аударуы керек. Балалар дизайнерді таңдап, ол киім үлгілерін дайындайды, модель балаларға киім үлгілерін көрсетеді; көрсетілім өткеннен кейін, сахнаға шығып, құрметін білдіреді. Фотосуретші - модель (сән үлгісін көрсетуші) балалардың жүрісі кезінде оларды фотосуретке түсіріп жатады. Модель балалар өз киім үлгілерін подиум жолымен асықпай жүріп, көрермендерге киім үлгісін ұсынады. Ұлдар мен	түсіндіреді. Балалар өзара сұлулық салонында қызмет ететін мамандарды таңдайды немесе санамақты қолданады; мамандар өздеріне қажет киім және құралдарды алып, орындарына барады; балалардың қалғаны тұтынушылар болады. Педагог мамандарға өз орындарын дайындап отыру жайында, ал тұтынушылар өз мұқтажын дұрыс сөзбен немесе журнал бетін көрсету жайында айтады. Алғашында педагог диалогтарды реттеп жатады, тиянақты сұрақтарды қоюда	және құралдарды алып, орындарына барады. Педагог диалогтарда әдептілік ережелерінің сақталуын, ойыншылар арасында сөйлеу тізбектерін реттейді, тиянақтау сұрақтарын қояды; диалогтарға өзі де қатысуы мүмкін. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасай алады: көліктерді жөндеу үшін, оларды дәрігер сияқты тексеру керек; жөндеу жұмыстарын жасаған кезде қауіпсіздік ережелерін сақтау керек.	жүреді, өзі қатысады, ойын желісінің одан ары жалғасуына үлес қосады. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасай алады: туған күннің әдемі өтуінде бірнеше себеп болады: қонақтардың жақсы ниетті, дос болғандығы, тағамдарды дәмді болғандары, ойын-сауық шараларының қызықты дайындалғаны.	төзімділік, ынта, тәртіпке бағыну сияқты қасиеттердің қажеттілігі жайында айтып, қорытынды жасауға болады.
---	--	---	--	--

	қыздардың жүрісі бөлек болады, бұны ескеру керек. Қалған балалар көрермендер болып, өз орындарына қатарға отырады, көрсетілімді тамашалап, қошеметтейді. Алғашында педагог өз тарапынан ойын барысын белгілі фразалармен сүйемелдеп отырады, ойыншыларға қосымша, әрекеттерін анықтайтын сұрақтар қояды, өзі журналист болып, ойынға қатысып жүреді. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасай алады: дизайнер болу үшін киім үлгісін әдемі салу керек,	жаттықтырады.			
--	--	----------------------	--	--	--

	киімді әдемі тігу керек; модель (сән үлгісін көрсетуші) болу үшін әдемі жүріп, суретке, көрерменге киімнің үлгісін әдемі жағынан көрсету керек; фотосуретші суреттерін әдемі шығару керек; барлығы адамдар үшін; сәнді көрсету еңбегінде көп төзімділік қажет.				
Балалармен жеке жұмыс	Дидактикалық ойындар. "Геометриялық пішіндер". Мақсаты. Балаларға біреуі артық немесе кем санды тауып, атауды үйрету. Көрнекілік. Ою-өрнектер, геометриялық	Саусақ театры. "Қасқыр және жеті лақ" ертегісін саусақ театры арқылы сахналау.	"Қаладағы жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсаты. Балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін бекіту; жыл мезгілдері туралы сипаттамалық әңгімелер құрастыру кезінде	Бала тілін жаттықтыру. Әртүрлі өлең, тақпақтарды айтқызу. "Күз" Мұқатай Жылқыайдарұлы. Алма, өрікті қамбаларға Толтырды әкеп алтын күз. Шәкірт болып парталарға	"Кім көп атайды?" дидактикалық ойыны. Мақсаты. Қаланың есте қаларлық жерлеріне мағынасы жағынан сәйкес сөздерді таңдау қабілетін дамыту. Барысы. Нұр-Сұлтан -

	пішіндер салынған карточкалар жиынтығы, геометриялық пішіндер. Барысы. Балалар геометриялық пішіндерді пайдаланып, мұғалімнің тапсырмасына үндеместен жауап беруі тиіс (үшбұрыш, шаршы, дөңгелек және тағы басқа). Тәрбиеші тапсырма береді, балалар оны орындайды а) дөңгелектерден біреуін артық етіп, үшбұрыштарды қойындар (үш дөңгелек салынған сандық карточканы көрсетеді); б) мұндағы дөңгелектерден		байланыстыра сөйлеуді дамыту; бақылау, көрнекі зейін, есте сақтау қабілетін дамыту; туған қаланың табиғатына деген қызығушылықты тәрбиелеу. Барысы. Лото түріндегі ойын, бала белгілі бір маусымы бар суретті алады және сол жыл мезгілін сипаттап береді. Суреттерді таңдау кезінде педагог маусым туралы әңгіме құрастыруды ұсына отырып, тапсырманы күрделендіре алады.	Отырды кеп алтын күз. Бұлт болып та Алатауға Байланыпты алтын күз. Дастарханда таба нанға Айналыпты алтын күз.	мемлекетіміздің астанасы, әдемі, үлкен қала.
--	---	--	---	--	---

	біреуін кем етіп, шаршыларды қойыңдар (бес дөңгелек салынған сандық карточканы көрсетеді); в) дәл осындай пішінді көрсетіңдер (дөңгелекті көрсетеді) және осыларға сәйкес тапсырмаларды көрсетіңдер. Ойын соңында қорытынды шығарылады. Қатені аз жіберген қатар ұтып шығады. Ойынның барысында балалардың зейіні, қол қимылының жылдамдығы, дәлдігі қалыптаса бастайды және санауды, біреуі артық немесе кем санды тауып, оны атауды үйренеді.				
--	---	--	--	--	--

Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. (дербес әрекет)
Серуен	Серуенге деген қызығушылықтарын ояту. "Алтын күз" тақырыбында жеке әңгімелесулер.
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)
Кешкі ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. Музыкалық аспаптармен ойындар. Еркін ойындар. Сюжетті-рөлдік ойындар. Театрлық қойылымдар. Көлеңке театры. Арт-терапиялық суреттер бояу. "Бұл қай кезде болады?" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балалардың құбылыстар туралы білімдерін бекіту; ойлауды, есте сақтауды, зейінді дамыту. Ойын барысы. Тәрбиеші кез-келген маусымға тән құбылысты сипаттайды, балалар құбылыстың, жыл мезгілінің атауын табуға міндетті. Балаларды өз жауаптарын тек бір сөзбен ғана емес, сонымен қатар құбылыс қандай себеппен болғанын түсіндіруге шақыру керек.

	"Кім тез жинайды?" ойыны. Ойын мақсаты: көкөністер мен жемістерді ажырата білуге үйрету. Ойынға деген қызығушылықтарын арттыру. Ойын шарты: Тәрбиеші балаларға ойын шартын түсіндіреді. Себеттің сыртында алма мен қиярдың суреті жапсырылады. Алманың суреті бар себетке жемістер, ал қиярдың суреті бар себетке көкөністер салынады. Балалар екі топқа бөлініп тұрады. Тәрбиешінің белгісі бойынша балалар ойынды бастайды. Ойын соңында қай топ тез әрі дұрыс жинайды сол топ марапатталады. Ойынды топта я болмаса аулада ойнауға болады. Ойын 4-5 рет қайталанады.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Психолог кеңесі. Мысалы: «Көпшілік орындарында тәртіпті, мәдениетті балалар өздерін қалай ұстау керек?»	Балалардың тазалығы туралы ата-аналармен әңгімелесу.	Ата-анаға балабақшаға уақытында келуін ескерту.	Айына бір рет отбасы күнін өткізу.	"Қош келдің, Алтын күз" атты тақырыбында жоба ұйымдастыру.

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: Елтохова Ақтеңге: Омархан Айжан.

Тексерілген күні: 03.10.2022ж

Циклограмманы тексерген әдіскер: Қалдаш Мадина

**«Қызғалдақ» мектепалды даярлық тобының балаларының өмірі мен іс-әрекетін
ұйымдастыру жоспарының циклограммасы ІІ-апта (10.10.2022-14.10.2022 ж.)**

Апта күндері	Дүйсенбі		Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Күн тәртібі						
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (сөйлеуді дамыту)					
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналарды мазалап жүрген сұрақтарға жауап беру. Әңгімелесу "Баланы еңбекке тәрбиелеу".					
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	"Оқу қызметіне арналған жабдықтар мен материалдарды дайындаймыз". Мақсаты. Тапсырылған іс үшін жауапкершілік сезімін дамыту, балаларды білім беру қызметіне арналған материалдар мен жабдықтарды ұқыпты салуға	"Бөлме өсімдіктерін суғару". Мақсаты. Өсімдіктердің жарық пен ылғалды қажет етуі туралы білімдерін кеңейту, ылғалды сүйетін және құрғақшылыққа төзімді, фотофильді, көлеңкеге төзімді өсімдіктерді жапырақтардан қалай	"Орындықтарды жуу". Мақсаты. Балаларды тәрбиешінің көмекшісіне көмектесуге, топтық бөлмедегі орындықтарды таза ұстауға үйрету: оларды дымқыл шүберекпен сүртіп; орындарына қоюды	"Ойыннан кейін топта тәртіп орнату". Мақсаты. Балалардың тәртіпке деген саналы ұмтылысын, ойыннан кейін ойыншықтарды жинастыру әдетін қалыптастыру. Жұмыс жоспарын құру, алдағы қызмет үшін қажетті материалдарды	"Ойыншықтардағы тәртіп". Мақсаты. Жұмыс басталар алдында балаларға жұмыс алжапқышын киюді үйрету; ойыншықтарды тәртіпте ұстау: жуу, кептіру, сүрту және орнына қою. Еңбекқорлықты, тәртіпсіздікті көре	

	үйрету.	тануға болатындығын үйрету. Су және өсімдіктермен жұмыс кезінде дәлдікті, өз іс-әрекеттеріне сенімділікті, еңбек дағдыларын дамыту. Қоршаған табиғатқа ұқыпты қарауға, оған қамқорлық жасауға тәрбиелеу.	үйрету. Еңбек дағдыларын дамыту, жұмыс кезінде мәдени-гигиеналық талаптарды сақтау қабілетін қалыптастыру. Ересектерге көмектесуге деген ынтаны, олардың жұмысын құрметтеуге тәрбиелеу.	таңдау қабілетін жетілдіру.	білуді дамыту; сумен жұмыс кезінде ұқыптылықты дамыту. Өз еңбегі мен басқа адамдардың еңбегін құрметтеуге тәрбиелеу.
	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсаты: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. "Фигура жаса" қимыл-қозғалым ойыны. Мақсаты: балаларды жүгіруге жаттықтыру.	"Домино" дидактикалық үстел үсті ойыны. Мақсаты: баланың топтамалар жайлы білімдерін дамыту, пысықтау; сәйкес заттың бейнесін тауып дұрыс атауға, оның атқаратын қызметі жайында бір сөйлемді құрастыруға дағдыландыру;	Үстел үсті ойыны. "Дойбы". Мақсаты. Балалардың ойлау қабілетін, зейінін дамытады. Зеректікке баулиды. Ойынның мақсаты. Қарсыласының тастарын түгел жою немесе жүріс жолдарын бөгеп тастау. Дамытушы ойын.	Үстел үсті ойыны. "Мозаика". Мақсаты. Балалар берілген суреттің бөлігін тауып орналастыра білуге үйрету. Тапқырлыққа, жылдамдыққа баулу. "Қаладағы жыл мезгілдері" дидактикалық ойыны. Мақсаты.	"Заттарды пазл ішіне орналастыру" үстел үсті ойыны. Мақсаты: балалардың танымдық қабілеттерін, зейіндерін дамыту. "Шымшық торғайлардың балапандары мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды

	Ойын ережелері. Балалар барлық ойын алаңында жүгіреді. Сигнал берілген кезде олар тез орнында тұрып, қандай-да бір қалыпқа келу: шалқайып отыру, қолдарын көтеру аяқтарын көтеру т.б. Тәрбиеші кімнің фигурасы қызықты екенін атап өтеді. Жыл соңына қарай ойын күрделене түседі, оған топтық фигуралар енгізіледі - жұппен, үш. Сонымен қатар, балаларға белгілі бір позициядағы фигураны ұсынуға кеңес беріледі: тек тұру, төрт аяғымен тұру, отыру т.б.	қабылдау, зейін, ойлау қабілеттері, ұсақ қол моторикасын желілдіру. Ойын шарты. Суреттері сәйкес келетін карточкалардың біріне қатарлап тізіп қою, кім бұрын барлық карточкаларын қояды, сол жеңіп шығады. Қажетті құралдар: бірдей қос суреттер, әртүрлі объектілердің бейнеленген көлемдері 5×6 см карточкалар. "Арқан тарту" ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ұлттық ойынды жаңғырту, ойынға деген	"Көлеңкесін тап". Мақсаты. ЗейініН, ойлау қабілетін, ынтасын дамыту. Балалар жануарлардың көлеңкесін тауып сәйкестендіреді. Саусақ жаттығуы . Бас бармақтай балақай, (бас бармақты ұстап) Қайда болдың? Мынау үлкен ініммен (сұқ саусағын ашады) Орманда болдым бүгін мен. Ал мына бір ініммен (ортаңғы саусағын ашады) Ас пісірдім бүгін мен. Одан кейінгі ініммен (аты жоқ саусағын ашады) Ботқа жедім мен	Балалардың жыл мезгілдері туралы білімдерін бекіту; жыл мезгілдері туралы сипаттамалық әңгімелер құрастыру кезінде келісімді сөйлеуді дамыту; бақылау, көрнекі зейін, есте сақтау қабілетін дамыту; туған қаланың табиғатына деген қызығушылықты тәрбиелеу. Барысы. Лото түріндегі ойын, бала белгілі бір маусымы бар суретті алады және сол жыл мезгілін сипаттап береді. Суреттерді таңдау кезінде педагог маусым туралы әңгіме құрастыруды ұсына отырып, тапсырманы	белгі бойынша белгілі кеңістікте жүгіруге дағдыландыру; шапшаңдыққа тәрбиелеу. Балалар, "торғайлар" ролін сомдайды, санамақ арқылы "мысықты" таңдайды. "Торғайлар" алаңның бір шетінде, орындыққа шығып отырады. "Мысық" екінші жақта ұйықтаған болып отырады. Белгі бойынша "торғайлар" алаңға жүгіріп шығып, (қанаттарын жайып) жүгіріп жүреді. Мысық тез "ояна қалады", "мияу-мияу" деп, керіліп алады да шымшық
--	---	--	--	---	--

		қызығушылықтарын арттыру; ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; күш-жігерін дамыту, шыдамдылыққа, батылдыққа тәрбиелеу. Ойын шарты. Балалар екі топқа бөлініп, арқанның екі ұшынан ұстап, белгіленген меже бойынша күш сынасып тартысады. Берілген межеден асып кеткен топ жеңіледі. Оларды өздеріне тартып алған топ мәреге жетеді. Сөйтіп ойын кезекпен жалғасын табады.	енді. Ал мына ініммен (шынашағын ашады) Айттым ән мен өленді.	қиындата алады.	торғайдың балапандарын қуа жөнеледі. Олар үйдің төбесіне немесе ұяларына, өз орындарына бару керек. Ұстаған шымшық торғайлар балапандарын мысық өз үйіне әкетеді. Еркін ойын: "Орнынды тап". Мақсаты: жүгіруге жаттықтыру, төзімділікке, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Көркем сөз Шыр-шыр еткен торғайды, Қорғамасаң, болмайды. Кіп-кішкене торғайлар Ағаштарды қорғайды.
--	--	--	--	------------------------	---

					Таспен атып торғайды Ұя бұзған оңбайды. Құс өкпелеп кетеді, Бақшамызға қонбайды.
Таңертенгі жаттығу	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде. 3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: ас ішу құралдарын дұрыс қолдана білуді дағдыландыру; дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды үйрету. Көркем сөз Нан – ардақты адал ас,				

	Көрі, жас одан аттамас. Ақ дастархан үстінде, Қол жумай оны ұстамас. Нан қоқымын шашпаңдар, Жерде жатса баспаңдар, Теріп алып, қастерлеп, Торғайларға тастандар. Ө.Тұрманжанов				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	"Күз сыйы" тақырыбында әңгімелесу.	Жемістер суреттеріне қарап дидактикалық ойындар, буынға бөлу.	Көгөністердің пайдасы туралы әңгімелесу.	"Суретті құрастыр" дидактикалық ойыны. Мақсаты. Балаларды туған жерлері туралы білімдерін бекіту, Отанына деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу. Барысы. Педагог балалармен бірге қаланың көрікті жерлерін бейнелейтін суреттерді қарайды. Ойын ережелерін түсіндіре отырып, педагог бүкіл суретті бөлек бөліктерден	Балаларға эмоционалды жағымды көңіл-күй мен ұйымдастырылған іс- әрекетіне мотивациялық дайындықты қалыптастыру, балаларға бір-бірімен сәлемдесуге мүмкіндік беру, ұжымда достыққа тәрбиелеу. Күн шуағын жинаймын. Достарыма сыйлаймын. Күн жылуын

				қалай құрастыруға болатыны туралы бұрыннан белгілі ережені еске түсіреді. Ойыншылардың санына сәйкес суреттерді таратады. Педагог "Бастаймыз!" сөзімен ойынды ашып береді. Балалар бөліктерден суреттерді құрастырады. Кім суретті бірінші құрайды, сол балаларға таңбалауыштар таратылады.	аямасын, Шуағымен аяласын. Достық деген бәйтеректі Барлық бала саяласын.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Сауат ашу негіздері -17 [н] дыбысы және Нн әрпі, әріп таңбасын жазу. Қазақ тілі -11 "Күз сыйлары"	Сауат ашу негіздері -18 "[н] дыбысы және Нн әрпін қайталау, әріп таңбасын жазу" Математика негіздері -17 "Күзгі жапырақтар	Математика негіздері 18 "Күзгі жапырақтар шашуы пысықтау" Қазақ тілі -12 "Ұ, Ү дыбыстары (артикуляциясы, тіл ұстарту, сөздердегі	Математика негіздері 19 "Нанның көп болғаны артық па?" Сөйлеуді дамыту 13 "Жемістер мен көгөністер пысықтау"	Сауат ашу негіздері -19 [р] дыбысы және Рр әрпі, әріп таңбасын жазу. Құрастыру 2 "Бидай алқабы"

	Дене шынықтыру - 17 "Бір орында өз-өзін айнала қос аяқтап секіру" Қоршаған ортамен таныстыру -12 "Күз мезгіліндегі маусымдық өзгерістер"	шашуы" Музыка -12 "Менің балапандарым қайда?" Сөйлеуді дамыту 12 "Жемістер мен көгөністер"	дыбыстардың орнын табу) мен әріптері (атау, жазу негіздері)." Дене шынықтыру - 18 "Салт аттылар" Көркем әдебиет 12 "Жұмбақтар әлеміне саяхат" пысықтау	Музыка 13 "Бауырсақ" Қоршаған ортамен таныстыру -13 "Жыл құстары"	Дене шынықтыру - 19 "Қатар орналасқан таяқтардан екі аяқпен аттап секіру" Көркем әдебиет 13 "«Алтын дән» (өлең) Күләш Ахметова"
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Серуен	Бақылау: "Көгөністер - тірі дәрумендер". Мақсаты: балалардың көгөністер туралы білімдерін бекіту	Бақылау: "Көгөніс өсірушілер мен бағбандардың еңбегі". Мақсаты: көгөністер мен жемістердің аттарын жинақтау,	Бақылау: "Азық-түлік дүкеніне саяхат". Мақсаты: көгөністер мен жемістер туралы ойларды қорыту, көгөніс дүкеніндегі	Көгөніс бақшасындағы жұмысты бақылау Мақсаты: арамшөптерден бұрын жас көшеттерді бақылау;	Күннің, күн сәулесінің қозғалысын бақылау. Мақсаты: жансыз табиғаттың алуан түрлілігі, көкжиектер

(көгөністердің атаулары, олардың бөліктері), ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білуге үйрету (иісі, дәмі, сыртқы түрі мен жанасуы бойынша). Көркем сөз Көгөністі көп ектік, Өссін, піссін деп ектік, Көктемде еккен көгөніс, Күзде берді көп өнім. - Балалар, сендер жақсы білесіңдер, көктемде табиғат жаңаша күйге енеді. Жаңадан шөп шығып, өсімдіктер өседі. Осы кезде бау-бақшаны баптап, көгөністер отырғызамыз. Көгөнісдердің бірнеше түрлері бар.	жалпылауды дұрыс қолдану («көгөністер», «жемістер»); көгөніс өсірушілер мен бағбаншылардың жұмысының мазмұны мен табиғаты туралы ойларын бекіту, көгөністер өсіру бойынша жұмыстардың жүйелілігі, машиналарды пайдалану және олардың көгөніс өндірісіндегі рөлі туралы балалардың білімдерін нақтылау. Ересектердің көгөніс бақтарындағы, бақтардағы, саябақтардағы жұмысына, көгөністер мен жемістерді ауыл немесе қаланың	сатушының жұмысы туралы балалардың ойларын кеңейту. - Біз бүгін витаминді салатқа көгөністер сатып алу үшін көгөніс дүкеніне экскурсияға барамыз. - Балалар, қайсыларың дүкенге аналарыңмен бірге бардыңдар? - Онда не істедіңдер? (Балалардың жауаптары). Педагог балалардан екі-екіден сап түзеуді сұрайды, содан кейін ол балаларға көшедегі жүріс-тұрыс ережелері, жол ережелері туралы еске салады. Педагог бірге балалар дүкенге барады, содан кейін көгөніс бөліміне апарады.	бақтағы өсімдіктердің барлығы бірдей емес екендігіне назар аударту, оларды салыстыру, мәдени өсімдіктердің арамшөптері мен көшеттерінің арасындағы айырмашылықты көрсету. - Арамшөп шөптері мәдени өсімдіктердің өсуіне жаман әсер етеді, қоректік заттарды, ылғалды алып, күн сәулесін жауып тастайды. Арамшөптерді тамырымен жұлып, бақшадан алып тастау керек. Не үшін? Арамшөптерді тап. Жердегі барлық өсімдіктер қажет, егер олар адамдарға	туралы түсініктерін кеңейту; қызығушылыққа тәрбиелеу; табиғаттағы өзгерістер мен күннің позициясы арасындағы байланысты орнату қабілетін дамыту; жансыз табиғаттың алуан түрлілігі туралы түсініктерін кеңейту. Жұмбақ Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты, Ұшады кешке дейін дамыл таппай. (Күн) Өсіресе күн жоғары болған кезде ыстық болады. Таңертең және кешке күн төменірек болады, сондықтан ол онша ыстық емес. Күннің шығуы мен бату уақыттарын бақылап
--	--	---	--	--

	Адамдар оларға жаз бойы су құйып, баптайды. Әрбір көгөніс дәнегінен (тұқымынан) пайда болып, өседі. Біздің күнделікті жеп жүрген тағамдарымыз - көгөністер сол бау-бақшаның өнімі. Көгөністердің адам ағзасына пайдасы мол. "Бақшашылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: бақшаны топтасып жинауға балаларды ұйымдастыру. Ойын ережесі: тәрбиешінің белгі беруін күтіп, эстафетаны жалғастыру. Еңбек: бақшадағы жұмыс.	көшелерімен тасымалдау, оларды дүңгіршектер мен дүкендерде, көгөніс базарларында сату бойынша бақылау жүргізілді. Сабаққа көгөністер мен жемістердің 5-6 түрі дайындалады, көгөніс өсірушілер мен бағбандардың еңбек құралдары бейнеленген суреттер жиынтығы, сонымен қатар кейбір ауылшаруашылық машиналары (трактор, қызылша жинайтын комбайн, картоп отырғызушылар және т.б.) дайындалады, көгөністер мен жемістер туралы жұмбақтар. Сабақтың басында педагог көгөністер	- Балалар, біз дүкеннің азық-түлік бөліміне келдік. - Мұқият қарап, дүкеннің осы бөлімінен не сатып алатынымызды айтыңдаршы? Балалар дүкен терезесін мұқият қарап шығады, көгөністер мен жемістерді атайды Дүкеннің осы бөлімінде көптеген түрлі көгөністер сатылады. - Көптеген түрлі көгөністер сататын дүкеннің мұндай бөлімі қалай аталады? - Дәл солай, көгөніс бөлімі. Тәрбиеші: балаларға көгөністер мен жемістерді көрсетеді, балалар көгөністер	қажет болмаса, онда құстар, жәндіктер, жануарлар олардың тұқымымен қоректенеді. Табиғатта бәрі бір-бірімен байланысты, әр шөптің жүзі, табиғаттағы әр гүл кездейсоқ емес, бір нәрсе немесе біреу үшін өседі. Қорытынды: арамшөптер отырғызылған өсімдіктердің қалыпты өсуіне кедергі келтіреді. Жұмбақтар 1. Бақшада өседі, көп өнімдерін береді. (Көгөніс) 2. Жер астында жез қазық, Жеуге болар ас қазық. (Сәбіз) 3. Әр желінің асты толған көк қоян,	отырыңыз. Күн бататын жерді белгілеңіз. Болжам -Күн көзі жаз айларында бұлттанып батса жаңбыр болады. - Күн құлақтанып шықса, не боран, не аяз болады. - Күн құлақтанып батса, ауа райы жылынуға бет алғаны. Тәжірибе: "Күн сәулесі". Мақсаты: заттың жарығы мен бейнесін бірнеше рет қалай көрсетуге болатындығын мысалмен көрсету, яғни оны көрінбейтін жерде көру. Эксперименттің барысы: Күн шуақты күні балалар
--	---	--	---	---	---

	Көгөністерді жинау. Мақсаты: бақшадағы көгөністерді жинауға ат салысып, ересектер мен жолдастарына белсенді түрде көмек көрсеткен балаларды мадақтау. "Ақ сандық, көк сандық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай ойнай білуге дағдыландыру; ойын жүргізушіні мұқият тыңдай білуге, күштілікке, шапшаңдыққа баулу. Екі бала бір-біріне арқаларын беріп, қол ұстасып отыру керек. Жүргізуші былай жариялайды: - Ертең ауылым көшеді, Уық-буын шешеді.	мен жемістерді балалармен бірге тексереді, балаларды «көгөністер» мен «жемістерді» жалпылауды жіктеуге және түсінуге машықтандырады, олар туралы жұмбақтар ойлап табуға үйретеді. Педагог балалардың көгөністер мен жемістер қайда өсетіндігі және оны кім өсіретіні туралы түсініктерін тиянақтайды: ауыл тұрғындары, көгөніс өсірушілер мен бағбандар оларды қандай өсіретінін анықтайды, мамандық атауы, жұмыс орны (көгөніс бағы, егістік, бақ) туралы білімдерін	мен жемістердің аттарын атайды және қысқаша сипаттама береді. Тәрбиеші: - Балалар, дүкенде жұмыс жасайтын, тұтынушыларға қызмет көрсететін адамның кәсібінің атауын есте сақтаңыздар ма? - Дұрыс, бұл мамандық сатушы деп аталады. Сатушы өте қажет жұмыс, қиын, өйткені сатушы әр өнімнің қанша тұратындығын, көгөніс базасынан қанша әкелінгенін білуі керек. Әр өнімді дұрыс өлшеу керек, чекті дұрыс тесіп, ақшаны санау керек. Дүкендер таңертеңнен кешке	Жаз болғанда көк қоянды жеп қоям. (Қияр) Эксперименттік іс-әрекет: "Бақша арамшөптен арылмаған жағдайда не болады?" Тәжірибенің мақсаты: болашақ егін үшін арамшөптердің рөлін эксперименталды түрде көрсету. Эксперименттің барысы: Балабақшаны жүйелі түрде арамшөптермен тазарту арқылы балалар бір егіннің кішкене учаскесіне қол тигізбейді. Біраз уақыттан кейін олар арамшөптердің мәдени өсімдіктерге қарағанда тез	күнді "қоянға" қарайды. Оны қалай алуға болатынын талқылаңыз (айнадағы жарық шағылысы). Олар қабырғадағы «қоянға» күн түскен жерде басқа айна қойса не болатынын біледі (ол тағы бір рет шағылысады). Балалар мұғалімнің сөздерінің дұрыс екендігіне тәжірибе арқылы көз жеткізеді. Еңбек: ағаштардан жерге түскен бұтақтарды жинау. Мақсаты: тазалыққа, ұқыптылыққа тәрбиелеу. "Заттарды жылжыту" қимылды ойыны. Мақсаты: ептілікті дамыту.
--	--	---	---	--	--

Қара қойым қашады, Құмалағын шашады. Ақ сандық, көк сандық, Арқан тарт, кілем арт! Балалар "арт" сөзін естісе, бұны белгі деп түсініп, қол ұстасып, тез тұруы керек. Қайсысы қарсыны арқалап кетсе, сол шарт қояды. Қарсыласы айтылған үй жануарының (құсының) дыбыстағанын келтіреді. "Көбелектер" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: сигнал бойынша жүгіру бағытын, тоқтамай, өзгерте білуге машықтандыру; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды үлестіру	бекітеді. Көгөніс өсірушілер мен бағбандар үлкен өнім өсіруге тырысып жатқанын баса айтады, олар жақсы және тату жұмыс істейді. Олар өсірген көгөністер мен жемістер қалаға әкелінеді, адамдар оны дүкендерден және базардан сатып алады. Қалада тұратын ересектер мен балалар дәмді көгөністер мен жемістерді жейді және ауыл тұрғындарына жұмыстары үшін алғыс айтады. "Бақшаға не отырғызылып жатыр?" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды	дейін жұмыс істейді, онда әрдайым адамдар көп. Сондықтан, сатушы жұмыс күні қатты шаршайды, ал егер балалар дүкенге анасымен бірге келгенде әлі де қыңырлығып, айқайлап жатса, онда сатушының басы ауырып, есептеу кезінде қате жіберуі мүмкін. Балалар, мен мұны әрдайым есте ұстауыңызды сұраймын, өтінемін, дүкенде ешқашан шу шығармаңыз және сатушыны жұмысынан алшақтатпаңыз. Әрине, кез келген адам сыпайы және мұқият болған кезде риза болады. Сондықтан дүкеннен	өсетініне сенімді болады. Соңғысы, жарықтың жетіспеушілігінен зардап шегеді, өсуден айтарлықтай артта қалып, жұқа, әлсіз болады. Себілген тұқымдарды көру үшін оларды шөптен ұзақ іздеу керек. "Ақсақ үйрек" украин ұлттық қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың секіре білу қабілеттерін, күш-шігерін, шыдамдылығын дамыту. Алаңда бір аяғымен жүре білуді жетілдіру, мына сөзден кейін осындай қозғалыс жасау: "Күн шықты, ойын	Ойын барысы: жерге 8-10 метр қашықтықта 2-4 шеңбер (диаметрі 50 см) салынады. Бір шеңберге бірнеше түрлі заттар орналастырылған (түйреуіштер, текшелер, ойыншықтар), екіншісі бос қалады. Бала бос шеңберде тұрып, ересек адамның белгісі бойынша осындағы заттарды бір шеңберден екінші шеңберге бере бастайды. Екі команда бір уақытта ойнай алады. "Осындай бола ма, болмай ма?" дидактикалық ойыны. Сұраққа жауап беруге және жауабын
--	---	---	--	--

	қабілеттерін жетілдіру. Педагог ойын барысында "Оңға!", "Солға!", "Кері!", "Алға!" деп, белгілер беріп тұру мүмкін. Балалар кездейсоқ айтылған белгілерді есті жүріп, жүгіру бағыттарын жылдам өзгертіп, ары қарай қимылдау тиіс. Сондай-ақ, демалу кезеңін ескеруге болады. Балалар "Гүлдер!" атты белгі бойынша өз орындарына тоқтап қала алады. Еркін ойындар.	заттарды белгілері бойынша (өсу орнына қарай, қолданылуына қарай) жіктеуге дағдыландыру, тез ойлауды, есту зейінін дамыту. Балалар, сендер бақшаға не отырғызатынын білесіңдер ме? Мен әртүрлі заттарды атаймын, сендер мұқият тыңдап жауап бересіңдер. Егер мен бақта өсетінді атайтын болсам, «иә» деп жауап бересіңдер, ал егер бақшада өспейтін болса, «жоқ» деп жауап бересіңдер. Кім қате жіберсе, сол ұтылады. Тәрбиеші: сәбіз. Балалар. Иә! Тәрбиеші: қияр.	тауар таңдауға және сатып алуға көмектесетін адамдарға жылы сөздер айтуды ұмытпаңыз, олар өте риза болады. Балалар сатушыға көрсеткен қызметі мен жағымды байланысы үшін, ал сатушы балаларға сатып алғаны үшін алғыс білдіреді. Тәрбиеші: - Осымен біздің азық-түлік дүкеніне саяхатымыз аяқталды. Біз салатқа қажетті көгөністер сатып алдық. Енді біз балабақшаға оралып, көгөністерімізді асханаға алып барып, кешкі асқа жаңа салат дайындай аламыз. (Тәрбиеші жаяу	басталды"; ойын шарттарын сақтау (екі аяғын қатар жерге қоймау керек). "Ыстық картоп" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: доптың шеңбер бойымен берілуін қамтамасыз ету. Ойыншылар шеңберге тұрады, ойыншылардың бірі допты қолына ұстайды. Музыка әуенімен немесе дабыл дауысы бойынша балалар допты шеңбер бойымен бір-біріне береді. Музыка тоқтаған бойда, қолында доп бар ойыншы ойыннан шығады. Ойын жеңіске жеткен 2 ойыншы қалғанға	түсіндіруге үйрету. Жазда қар жауа ма ? Күн шығып тұр, жаңбыр жауып тұр? "Өз бүршігіңді тап" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: гүлдерді ажырата білуге, белгі бойынша әрекет етуге үйрету; жүгіру кезінде жаттығу. Еркін ойындар.
--	--	--	---	--	--

		Балалар. Иә! Тәрбиеші: қызылша. Балалар. Иә! Тәрбиеші: өрік. Балалар. Жоқ! "Тым-тырақай" ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартына сай ойнай білуге баулу; шапшаңдыққа, зеректікке, кеңістікті бағдарлау, жылдам жүгіре білу қабілеттерін дамыту. Балалар шеңбер құрайды. Бір немесе бірнеше бала шеңбер ортасында белгі санамақ сөздерден кейін ұстап алушылардың рөлін атқаратын болады. Ал, кәнеки, балалар, Бір, екі, үш - деп, санаңдар! Бір, екі, үш! Ал	жүргіншілер ережесін балалармен бірге қайталайды!) "Тауық қорасындағы түлкі" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: жалтарып жылдам жүгіре білуге, қимылдарды үлестіруге дағдыландыру; күш-жігерді шапшаңдықты, шыдамдылықты дамыту. Алаңның бір жағында "тауық қора" орналасады. Ол үшін орны сызылады. Бұл жерге тауық, балапандарды сомдайтын балалар жиналады. Алаңның қарама-қарсы жағында "түлкінің іні" орны сызылып, түлкіні	дейін жалғасады. Допты беру кезінде лақтырмау; допты қолынан түсіріп алғандар ойыннан шығарылады. Еңбек: ағаштар түбін қопсыту. Мақсаты: ағаштарға күтім жасау, еңбекке баулу. Еркін ойындар.	
--	--	---	---	---	--

		тараңдар! Бұл сөздерден кейін балалар жан-жаққа бытырай қашады. Оларды ортада тұрған бала ұстап алу керек. Екі, үш бала ұсталған соң, тәрбиеші "бір, екі, үш" - деп санағанша, балалар тез шеңбер құрып тұрады. Ойын қайта басталады. Еркін ойын: "Көгөністер дүкені". Мақсаты: көгөністер мен жеміс-жидектерді құмнан мүсіндеу. Берілген ойын тақырыбында шығармашылық, белсенділік көрсеткендерді мадақтау; ойынға	сомдайтын бала санамақпен таңдалады. "Тауықтар, жем шаштым!" - деп жүргізуші (педагог) ойыншыларды алаңға шақырады. "Тауықтар мен балапандар серуенге шығады, жүреді, ұшады, жем шоқиды". "Түлкі!" деген белгі естілген кезде, "түлкі інінен шығып, тауықтарға шабады, ұстап алуға ұмтылады". "Тауық пен балапандар қораға қаша жөнеледі". "Ұсталынды" деген - баланы қолмен түртіп қалу. Балалар "қора" сызығынан асып кетсе, "түлкі" ұстай алмайды.		
--	--	--	--	--	--

		деген қызығушылықтарын қолдау және дамыту. Көгөністер мен жемістер туралы алған білімдерін бекіту.	Ойын "түлкінің іні толғанша" қайталанады. Басқа "түлкіні" ойнату үшін, санамақты қайта қолдану керек болады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.		
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту.				

	Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Қолды дұрыс жуу, жеңіңізді түру, қолды жуған кезде суды еденге төгілмеуін өздігінен қадағалау, қолды сүлгімен құрғатып сүрту. Көркем сөз Алға жайып тұз-дәмін, Келтіреді үй сәнін. Ол халқымның ақ жаны, Жақсы дәстүр маржаны, Кеңпейіл де арайлы, Осы жерден тарайды.	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: мәдени-гигиеналық дағдыларды жетілдіру. Гигиеналық өзін-өзі күту дағдылары, дұрыс отыруды, дастархан басында ас құралдарын дұрыс пайдалануды қадағалау. Көркем сөз Ас ішуге тұрайық, Қолымызды жуайық. Сабын, суды аямай, Тазалықты ұғайық.	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: қолды ұқыпты жуу қабілетін нығайту. Қолды сабынмен мұқият жуу маңызды, денсаулыққа қажет екенін түсіндіру. Көркем сөз Тазалап жүр тісінді, Кішкене де ыңғайлы, Тіс щеткасын пайдалан. Тазалауға болмайды, Щеткасымен басқа адам.	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балаларды өздігінен сүлгілерін тауып, бет пен қолды мұқият сүрту дағдысын жетілдіру. Сүртіп болған соң сүлгіні орнына ілуліге қалыптастыру; жуар алдында, жеңдерің түру, бетті жу, суды шашпау. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің.	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі; нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Дос бол сабын, сумен

				Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.	сен, Жиі-жиі жуын сен, Таңертен де кешке де, Жуын күндіз-кешке де, Жуын күндіз-түсте де, Жуын тамақ алдында, Жуын тамақ соңында, Жуын ұйықтар кезінде, Жуын тұрған мезгілде.
Күндізгі ұйқы	Тыныш ұйқы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Майтабандылықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолымен жүргізу. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды орындау. "Мөлдір су" ойын	Балаларды сипап ояту. Шашты тарау дененің сауығуына да ықпал етеді. Содан кейін толық жуыну: қолдар шынтаққа дейін, бет, құлақ, мойын. Майтабандықтың	Тыныш музыка қосылады, оған балалар біртіндеп оянады. Біртіндеп көтерілу (музыка ақырын ойнайды). Көркем сөз Қарсы ал ерте күн көзің,	Әр баланың көңіл-күйін көтеріңіз, сөздермен ояту. Көркем сөз Ұйқымыздан тұрайық, Көзімізді ашайық. Бізді күтіп тұрмайды, Жылдам алға басайық!	Төсек жапқышын ауыстыруға қатыстыру: таза жайма салу, таза жастық қапшықты ауыстыру. Көркем сөз Түс мезгілі, түс мезгілі. Балапандар ұйқыға

	жаттығуы. Ұйқымнан тұрайын, Бетімді жуайын, Осылайыша сақтайын, Тазалықты лайым.	алдын алуға арналған жаттығулар, денені тік ұстауға тәрбиелеу. Жаяу жүру: қабырғалы жол балалардың аяқтарын керемет уқалайды, аяқтың бұлшықеттері мен байламды аппаратын нығайтады, денені тұтастай қорғайды. Көркем сөз Түскі ұйқы уақыты, Төсегіме жатамын. Ақ көрпемді жамылып Тәтті ұйқыға батамын.	Төсегінді жина өзің. Саусағыңды сормағын, Салдыр салақ болмағын. Әдеп қыл ісінді, Тазалап жүр тісінді. Қарағанда айнаға, Ұқыпты болсын киімің.		кірісті. Балапандар көреді түсті, Ғажайып сиқырлы әлемді. Балалар ұйқыдан оянады.
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Дидактикалық ойын. "Не артық?" Мақсаты. Балалардың заттар мен құбылыстар классификациясы жөніндегі білімдерін	Дамытушы жаттығу. "Қанша және қандай айырмашылықтары бар?" Мақсаты. Балалардың	Дидактикалық ойын. "Қарама-қарсы сөздер" (мезгілдер және құбылыстар). Мақсаты. Заттар мен құбылыстардың	Дамытушы ойын. "Қайда болғанымызды айтпаймыз, көргенімізді көрсетіп қайтамыз". Мақсаты.	Дамытушы жаттығу. "Қанша затты көрсең, сондай санды көрсет". Мақсаты. Балалардың әркелкі

бекіту; аналитикалық және синтетикалық қабілеттерін, елестету, зейін қабілеттерін дамыту. Құралдар. Бірнеше заттар топтамалары немесе олардың заттық сурет-карточкалары. Шарты. Жүргізуші бір топтамаға және оған жатпайтын заттарды атайды (көрсетеді), ойыншылар артық затты атау керек. Заттардың жалпы саны төрт болады. Сюжетті-рөлдік ойын. "Азық-түлік" дүкені. Мақсаты. Балалардың "Азық-түлік" дүкені, азықтарды сатушының қызметі	қабылдау, зейін, ойлау қабілеттерін дамыту; зеректікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Құралдар: суреттердің жұптары (екінші суретте бірінші суретке қарағанда, көзге көрінбейтін бірнеше өзгерістер болады). Шарты. Педагог балаларға бірінші суретті көрсетіп, содан соң оған ұқсас екінші суретті көруді ұсынады. Балалар екінші суретте, біріншіге қарағанда не өзгергенін айтады, айырмашылықтарын табады. Сюжетті-рөлдік ойын. "Аспазхана".	қасиеттері туралы балалардың білімдерін тереңдету, тиянақтау; ой шапшаңдығына, есте сақтау, елестету қабілеттерін дамыту; сөздік қорды байыту. Шарты. Балалар педагог ұсынған әрбір сөзге қарама-қарсы сөздерді атап отыруы тиіс. - Лас - (Таза). - Қараңғы - (Жарық). - Түн - (Күндіз). - Ылғалды - (Құрғақ). - Жаңбыр - (Қар). - Аспан - (Жер). - Таң - (Кеш). - Су - (Мұз). - Су - (Бу). - Жаз - (Қыс). Сюжетті-рөлдік ойын. "Қонақты күтеміз".	Балалардың ойлау, елестету қабілеттерін, логикасын, тапқырлығын дамыту. Шарты. 1-нұсқа. Педагог жұмбақтарды қимыл арқылы көрсетеді, балалар көрсетілген затты, жан-жануарды, құбылысты көрсетеді. 2-нұсқа. Белсенді балалар ортаға шығып, қимылдарды кезегімен көрсетеді. 3-нұсқа. Шеңберде немесе тізбекте отырған (тұрған) әрбір бала кезек бойынша қимылдарды көрсетеді. Барлық	орналасқан заттарды көзбен қарап, санап алу қабілетін арттыру, жиын санын карточка арқылы көрсетуге ынталандыру; қабылдау, зейін қабілеттерін, ой шапшаңдығын дамыту. Құралдар. Түрлі заттардың топтамалары кез келген жиындарда салынған көрнекілік карточкалары; үлестірмелі сандар. Театрландырылған қойылым. "Шалқан" ертегісі. Мақсаты. Әйгілі ертегінің мазмұнын балалардың естеріне түсіру, есте сақтау, ой-қиял, эмоциялық, пантомимикалық,
--	--	--	---	--

жөніндегі ұғымдарын тиянақтау; сатушы мен сатып алушы рөлдеріндегі әрекеттерді игерту; жағымды қарым-қатынастарға, қоғамдық тәртіп ережелеріне тәрбиелеу. Құралдар. Сөрелер, сөмкелер, қорапшаларда немесе пластик қаптарда жармалар, әртүрлі макарондар, қатты азықтар, сүт өнімдерінің қораптары (қап ыдыстары), түрлі пішінді себеттер, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, қаражат қағаздары. Шарты. Педагог бұдан бұрын балалармен азық-	Мақсаты. Балалардың аспазханада жұмыс істейтін мамандар: аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері туралы білімдерін тиянақтау; қоғамдық орындарда әдептілік, тамақтанудағы әдеп ережелерін меңгерту, ұстануға ынталандыру; сыпайылық негізінде қарым-қатынастарды құруға, еңбекті қадірлеуге тәрбиелеу. Құралдар. Аспазхана жиһаздары (үстелдер мен орындықтар), аспазхана қызметкерлеріне (аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері) киім үлгілері мен құралдары.	Мақсаты. Балаларға "қонақты күту" ұғымы, "қонақ" пен "қонақ күтуші" (үй иесі) ұғымдарын түсіндіру; ойын барысында рөлдерді игерту; қазақтың қонақты күту салты жайында білімдерін кеңейту; адамға, үлкенге деген құрметке, сүйіспеншілікке, достыққа тәрбиелеу. Құралдар. Ойын үшін жиһаздар, ойыншық кейіпкерлер немесе балалардың өздері рөлдерді сомдауы мүмкін; ойыншық ыдыстар мен тағамдардың жасанды пішіндері; ойыншық музыкалық аспаптар, микрофон; әдемі қапталған	балалар ойланып, жұмбақты шешуге тырысады. Сюжетті-рөлдік ойын. "Балабақша". Мақсаты. Балалардың балабақшаның қызметі жөніндегі, осы мекеме мамандарының негізгі қызметі жайындағы жалпы ұғымдарын тиянақтау, пысықтау; жеке тұлғасының қабілеттерін, нәтижелі қарым-қатынастарды құруға деген қабілеттерін дамыту. Құралдар. Балабақшада жұмыс жасайтын мамандардың құралдары:	қатынастық қабілеттерін дамыту. Құралдар. "Шалқан" ертегісіне қатысатын кейіпкерлердің киімдері, маскалары, шалқанның нақпішіні. Шарты. Педагог балаларға "Шалқан" ертегісінің мазмұнын қайталатады. Балалар өз қалаулары бойынша кейіпкерлерді таңдайды, өз костюмдерін киіп, орындарына барады. Авторды балалардың арасынан ұсынуға болады. Қойылым соңында педагог кейіпкерлерді сомдаған балаларды жеке қатарға
--	--	--	--	---

түлік дүкеніне саяхатты ұйымдастыру мүмкін. Педагог балаларға дүкен жайында суреттерді, бейнежазбаны көрсетіп, "азық тауарлары" сөзінің мағынасын, оларды сақтау үшін түрлі ережелерді ұстану керектігі жайында түсіндіреді. Балалар азық түрлеріне сүт, ет, нан өнімдері жататыны туралы әңгімелейді. Балаларға азықтардың сақталу мерзімі, азықтардың таза өнім күйінде тұту жайындағы білімді беру өте маңызды. Сатушы өз қалауы (немесе санамақ) бойынша	Шарты. Педагог балалармен бірлесіп, алдымен аспазхананың адамдар (тұтынушылар) үшін тағамдар әзірлеу қызметі және оның маңызы туралы әңгімелеседі. Бұл кезде суреттер көрсетіліп, педагогикалық жағдаяттар шешіліп жатады. Балалардың рөлдерді атқарудағы қалаулары, содан соң санамақ амалы қолданылады. Сонымен қатар, педагог балалармен бірлесіп ұсынылатын белгілі тағамдардың тізімдерін, мәзірді жасайды. Ол үшін педагог пен балалар кешкі уақыттарда	сыйлықтар. Шарты. Педагог балалармен бірлесіп, алдын-ала әрбір отбасыда қонақты күту алдында қандай түрлі тағамдарды, тәттілерді әзірлейтінін, үстелге ыдыстарды, тағамдарды, құралдарды қалай қоятындарын анықтайды. Балалар педагогпен бірге қонақты күтуде қандай әрекеттерді жасайтынын жоспарлайды. Балалар екі топқа бөлінеді: қонақтар мен үй иелері. Үй иелеріне дастарханды әзірлеуге уақыт беріледі, қонақ болғысы келген	мейірбике, тәрбиеші, тәрбиешінің көмекшісі, аспаз, аула тазалаушы. Шарты. Балалар алдымен өз еркімен балабақша қызметкерлерін тағайындайды. Мамандардың рөлін ойнайтын балалар өздеріне қажетті құралдарды таңдап алады, белгілі бұрышқа жинайды. Тәрбиеленушілер мен мамандардың рөліндегі балалар қайсы, қайда барып, не істейтінін өзара ақылдасып, жоспарлайды. Педагог диалогтар мен қатынастардың нығаюына ықпал жасайды: қосымша сұрақтар қояды, қандай әрекеттерді	шығарып, қайсы, кімнің рөлін атқарғанын көрермендерге таныстырып жатады. Артист балалар иіліп, көрермендерге құрмет көрсетеді, қошемет пен мақтауларға ие болады. Қойылым соңында педагог балалардан шығарманың осылай аяқталғанына не себеп болғанын анықтайды, кейіпкерлердің әрекеттеріне талдау жасатады.
---	--	--	---	--

	тағайындалады, сатып алушылар қолдарына қажетті құралдарды алып (карточка, қаражат, смартфон), ойын барысында қолданады. Сатушы тауарларды сөрелерге орналастырып, бағаларын анықтап, сатып алушыларға тауардың ұтымды жақтарын айтып, оны "сатады". Педагог диалогтарда әдептілік ережелерінің сақталуын, ойыншылар арасында сөйлеу тізбектерін реттейді, тиянақтау сұрақтарын қояды. Ойынның соңында қорытынды жасауға болады: тауарларды	түрлі тағамдардың суреттерін журналдардан қиып алады, ойында қолданады. Педагог адамдардың келуі алдында (балалар орындарында отырып) қызметкерлердің жұмысын бақылайды. Барлық тағамдар әзірленген кезде балалар (тұтынушылар) тамақтану залына шақырылады. Даяшы келген тұтынушыларға мәзір ұсынады, балалар тапсырыс береді, аспаз әзірлеуді көрсетеді. Даяшы балаларға әкеліп береді, балалар "төлемді" жасайды.	балалар дайындықты бақылайды немесе олардың қонақта өнерін көрсетуі үшін, педагог бөлек орын дайындайды. Қонақтар үй иелеріне қандай сыйлықтарды әкелетінін ойластырып, дайындап әкеледі. Алғашында педагог ойын барысын белгілі фразалармен сүйемелдеп отырады, ойыншыларға қосымша әрекеттерін анықтайтын сұрақтар қойып жүреді, өзі қатысады, ойын желісінің одан ары жалғасуына үлес қосады. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасай алады: қонақты күту үшін тағамдарды	жасап жатқаны немесе нені жасайтынын анықтап, балалардың алмасуын бағыттап жатады.	
--	--	---	--	---	--

	ережелерге сай күтсе, сақтаса, олар бұзылмай, сапалы болады, жақсы сатылады; дүкендерде сатушы мен сатып алушы сыпайы сөздерді қолданып, әдептілік ережелерін ұстануы тиіс; сатушының еңбегін құрметтеу керек; сатып алушының таңдауын құрметтеу керек.	Балаларға "даяшы", "мәзір", "тағам" сияқты жаңа сөздерді айтқызу керек, балалар сол сөздерді пайдаланады. Педагог ойын барысын өзі реттеп жатады, балалардың әрекеттерін белсенді ету үшін, қосымша сұрақтар қояды. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды. Адамдарды дәмді тағамдармен тамақтандыру үшін, аспазхана қызметкерлері көп еңбектенетінін айту. Ойында "рақмет" пен "өтінемін" сөздерін қолдану, үстел басында тыныштық сақтау, асықпай тамақтану, құралдарды дұрыс	сатып алып, оларды дайындап, дастарханды жаю керек; қонақта үй иелері мен қонақтар өз өнерлерін көрсетеді, әңгімелеседі, жаңалықтармен бөліседі; қонақта әдептілік ережелерін ұстану керек (үй иесінің мүлкін бұзбау, әдепсіз сөздер айтпау, күтімге риза болу).		
--	--	--	---	--	--

		пайдалану, қоғамдық орындарда тәртіпке бағыну.			
Балалармен жеке жұмыс	Күз мезгіліне тән ерекшеліктер туралы әңгімелесу. Бала тілін жаттықтыру. Өртүрлі өлеңдер мен тақпақтарды айтқызу. "Жаңбыр" (Рамазан Тышқанбаев) Бұлттар, Тұрмай ауа бер, Жаңбыр бол да, Жауа бер. Жазыққа бар, Тауға бар. Бақшаға бар, Бауға бар. Белес-белес белге бар, Сусап жатқан шөлге бар. Әр тамшыңды	Дидактикалық ойын. «Не артық?» Әр баланың алдына жемістер мен көгөністер араласқан суреттер беріледі. Артығын тауып, атауын дауыстап айтуды ұсынады. Жемістер мен көгөністерді ажыратады, мысалы, алма, анар, лимон, орамжапырақ. Мұнда, орамжапырақ артық, өйткені, орамжапырақ көгөніс, қалғаны жемістер.	Артикуляциялық жаттығу. Аюдың тапсырмасы артикуляциялық жаттығу жасау. 1) Ян - ян - секеңдеген ақ қоян, Ю - ю - ю - қорбандаған аю. Кі - кі - кі – бұл айлакер түлкі, Қыр - қыр - қыр - бұл көкжал қасқыр. 2) Ыр - ыр - ыр - ырылдайды қасқыр, Р а- ра - ра - бал жинайды ара, Мір - мір - мір - қап-қара көмір.	«Дәл осындай пішінді тап». Мақсаты. Геометриялық пішіндер жайлы білімдерін бекіту, пішіндерді атауға, ажыратуға, салыстыруға жаттықтыру. Ойынның құрал-жабдықтары. Бала саны сәкес құлыптың суреттері, геометриялық пішіндер. Ойынның мазмұны. Алдарындағы сикырлы құлыпты ашуды ұсыну. Құлыптың кілттері де сикырлы, геометриялық пішіндерден	Бала тілін жаттықтыру. Өртүрлі өлең, тақпақтарды айтқызу. "Күзде" (Ескен Елубаев) Қайтқан құсты көрдің бе, Қаптай ұшқан әуелеп? Күткен күзім келдің бе, Сыңсып бағың мәуелеп? Қамба толдық астыққа, Алғыс саған, алтын күз! Бір уыс дән шаштық та, Арба қауын алдық біз!

	үлессін, Шалғын қаулап Гүл өссін!			құралған екенін айту. Әр бала құлыпқа сай келетін кілтті алып, құлыпты ашады.	
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-қиім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. (дербес әрекет)				
Серуен	Серуенге деген қызығушылықтарын ояту. "Күз сыйы" тақырыбында жеке әңгімелесулер.				
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Кешкі ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері. (мәдени-гигиеналық дағдылар)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. Музыкалық аспаптармен ойындар. Еркін ойындар. Сюжетті-рөлдік ойындар. Театрлық қойылымдар. Көлеңке театры. Арт-терапиялық суреттер бояу. "Не қандай болады?" дидактикалық ойыны. Мақсаты: заттарды түсі, пішіні, сапасы, материалы бойынша жіктеуге үйрету; салыстыру, мүмкіндігінше осы				

	анықтамаға сәйкес элементтерді таңдау. Жасыл түстің не екенін айтайық - қияр, қолтырауын, жапырақ, алма, көйлек, ағаш ... Кең - өзен, жол, таспа, көше ... т.с.с. ең көп сөзді атаған жеңімпаз болады, әр дұрыс айтылған сөз үшін бала жетон алады. "Экологтар" сюжетті-рөлдік ойыны. Мақсаты: жағдай туғызу және әлеуметтік шығармашылықты ынталандыру, ойын сюжетіне сәйкес кіші топтарға бөлу, сөйлеу этикеті дағдыларын қалыптастыру. Экологтар жұмысының гуманитарлық бағыты, оның табиғатты қорғауға қажеттілігі, әлеуметтік маңызы туралы балалардың ойларын кеңейту. Ойын әрекеттері үлгісі: объектіні таңдау, аймақтың карталарымен, жоспарларымен жұмыс жасау; экологиялық паспорттарды зерттеу; экологиялық жағдайды зерттеу (су, ауа, топырақ үлгілері және т.б.); айыппұлдарды ұсыну; экологиялық жағдайды жақсарту бойынша жұмыс; суретке түсіру, бұзушылықтарды түсіру. Ойын ортасы. Құрал-жабдықтар: жоспарлар, карталар, жер бедерінің сызбалары; «Қызыл кітап»; халаттар; саяхатшылар; бейнекамера; әр түрлі жануарлар мен өсімдіктердің төлқұжаттары."				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Әңгімелесу. "Баланы еңбекке тәрбиелеу".	Ата-аналарға кеңес. "Егер бала төбелесе беретін болса".	"Отбасы - тәрбиенің ұясы" атты тақырыпта әңгімелесу.	"Балаңызға ертегі оқисыз ба?" атты ата-аналарға сауалнама.	"Балабақшадағы біздің жетістіктеріміз" тақырыбындағы көрме.

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: Елтохова Ақтенге; Омархан Айжан.

Тексерілген күні: 10.10.2022ж

Циклограмманы тексерген әдіскер: Қалдаш Мадина

«Қызғалдақ» мектепалды даярлық тобының балаларының өмірі мен іс-әрекетін ұйымдастыру жоспарының циклограммасы ІІІ-апта (17.10.2022-21.10.2022 ж.)

Апта күндері	<i>Дүйсенбі</i>	<i>Сейсенбі</i>	<i>Сәрсенбі</i>	<i>Бейсенбі</i>	<i>Жұма</i>
Күн тәртібі					
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (сөйлеуді дамыту)				
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналармен баланың денсаулығы жайлы әңгімелесу. Тәрбиеленушілердің денсаулық жағдайы туралы ақпарат беру.				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	"Өсімдіктерді құнарландыру". Мақсаты. Балаларға өсімдіктердің қоректік заттарды топырақтан алатынын, біртіндеп топырақтың құнары таусылатындығын түсіндіру. Балалардың біліміне сүйеніп, өсімдіктердің	"Біз топ бөлмесіндегі және жатын бөлмеде терезе төсеніштерін дымқыл шүберекпен сүртеміз". Мақсаты. Балаларды сумен жұмыс кезінде келесі ережелерді сақтауға үйрету: жеңді түру, шүберекті сулау және құрғатып сығу, ластанған кезде оны сумен шаю.	"Біз орындықтарды орнына орналастырамыз". Мақсаты. Еңбек дағдыларын дамытуды жалғастыру; тапсырманы жылдам, мұқият орындау.	"Кітап бұрышындағы еңбек". (кітаптарды қалпына келтіру). Мақсаты. Балаларға жөндеуді қажет ететін кітаптарды таңдап, оларды мұқият желімдеуге үйрету (желім мен қайшыны дұрыс пайдалану, майлықтарды пайдалану).	"Өз төсегімізді жинауды үйренеміз" Мақсаты. Балалардың өз төсегіне күтім жасау бойынша біліктері мен дағдыларын қалыптастыру; ұқыптылыққа, басқа біреуге көмектесуге ұмтылуға тәрбиелеу; еңбекке ұқыпты қарауға тәрбиелеу; өзіне қызмет көрсету

	топырағын құнарландыру қажеттілігі туралы айту, нақты іс-әрекетпен көрсету.			Кітаптарға ұқыпты қарауға, жұмыс істеуге, тәртіпті сақтауға тәрбиелеу.	бойынша дербестігі мен дағдыларын дамыту.
	"Жел мен бұлт" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: кеңістікті бағдарлау жаттығулары Еркін ойын: "Мысық пен тышқан". Мақсаты: балаларды, ойын шартын бұзбай, шапшаңдықпен ойнауға баулу; жүгірудің түр-түріне машықтандыру. Ойын барысы. Ойнаушылар дөңгелене тұрады. Мысық пен тышқанды тағайындап алады. Балалардың қалғаны	Саусақ жаттығуы «Достық». Біздің топта ұлдар мен қыздар дос (қолдың саусақтары өзара бірігеді). Кішкентай саусақтар біз сенімен достасамыз (екі қолдың саусақтарын бір-біріне тигізу). Бір, екі, үш, төрт, бес (шынашақтан бастап, саусақтарды кезекпен бір-біріне тигізу) Қайтадан санауды бастаймыз. Бір, екі, үш, төрт, бес. Енді санауды аяқтадық (қолды төмен түсіреміз, демалтамыз).	"Тәулік бөліктері" дидактикалық ойыны. Мақсаты. Тәулік бөліктері жайлы білімдерін бекіту; тәулік бөліктерін атауға, ажыратуға жаттықтыру. Дамытушы ойын "Камера". Мақсаты. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді дамыту. Ойын материалдары мен көрнекі құралдар: лото карталары немесе кез-келген басқа суреттер.	Үстел үсті ойыны. "Нан қайдан пайда болады?" Мақсаты. Баланы логикалық ойлауға үйрету, үйлесімді сөйлеуді дамыту, сөздік қорын кеңейту. Нан, күнбағыс майы және сиыр сүті дүкендерде қайдан және қалай пайда болатыны туралы білімдерін толықтыру.	Дамытушы ойын "Ғажайып нүктелер". «Ғажайып нүктелер» арқылы қарлығаштың суретін салады. Нүктелерді қосып, қарлығаштың суретін шығарады.

	бір-бірінің қолын ұстап, шеңбер жасай жүріп сөздерді айтады. Мысықай аппақ қарасақ, Құйрығы сұр, тамаша-ақ, Жебедей-ақ ұшады, Көзін жаймен қысады. Тырнақтарын үндемей, Ашқан кезде инедей, Тышқандардың тықырын, Мысықай естісе ақырын, Аңдып аулап алады, Мысықай біздің жарады. «Аңдып, аулап алады» деген сөздерден кейін балалар тоқтайды, шеңбердің уәделескен жерінде	Санайық жаңаша Бір, екі, үш! Желбіре жалауша, Достықта біздің күш. Оң қолымда бес саусақ, Сол қолымда бес саусақ. Оларды атап шақырар, Әрқайсысының аты бар. Бас бармақ, Балаң үйрек, Ортаң терек, Шылдыр шүмек, Кішкене бөбек.	Сипаттамасы. Балаға 5 секунд ішінде карточканы көрсету. Содан кейін оны алып тастау және онда не бейнеленгенін еске түсіруді ұсыну. Егер балаға жауап беру қиын болса, оған сұрақтар қойылады (қанша, қандай түсті және т. б..).		
--	--	---	--	--	--

	екі бала қолын түсіріп, есіктен өтетін жер қалдырады, Тышқан мысықтан қашып, есікке қарай жүгіреді де, шеңбер жасап тұрғандардың қолының астынан өтуі мүмкін. Мысық тышқанды ұстап алатын кезде, бұл рөлге басқа балалар тағайындалады, сөйтіп ойын осылайша қайталана береді.				
Таңертенгі жаттығу	Сапқа тізілу; оңға бұрылып, алға жүру; алға екі аяқпен секіре жүріп, жылжу; жүру; жүгіру (30-40сек), жүру, тыныс алуды қалпына келтіру; бірнеше бағанға қайта құрылу. Жалпы дамыту жаттығулары кешені. 1. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол төменде. 1.1. Балалар қолдарын алдарына созып, алақандарын ашып-жұмады. 1.2. Бастапқы қалып. (жаттығу 5-6 рет қайталанады). 2. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене тік, қол көкірек тұсында. 2.1. Оң аяқтарын артқа қойып, екі қолдарын да артқа созады. 2.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 4 рет қайталанады). 3. Бастапқы қалып: аяқ бірге, дене бос, қол төменде.				

	3.1. Орындарында тұрып, бастарын алдымен оңға бұрады. 3.2. Бастапқы қалып (дәл осы жаттығу сол жаққа қайталанады және 5 рет қайталанады). 4. Бастапқы қалып: аяқ алшақ, дене бос, қол көкірек тұсында. 4.1. Қолдарын жандарына созады. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: дағдыларды жетілдіру: шанышқыны бас бармақпен және ортаңғы саусағыңызбен ұстап, үстіңгі жағынан сұқ саусағыңызбен ұстау. Шеберлікті шыңдаңыз: майды нанға пышақпен жағу. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.				
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	"Ас атасы — нан" тақырыбында әңгімелесу. Мақсаты. Ұйымдастырылған	"Құймақты жай" дидактикалық ойыны. Мақсаты. Пішінді, көлемді	Нан туралы тыйым сөздер, нақыл сөздер айту. 1. Нанды шашуға, жерге тастауға,	Нан туралы мақал-мәтелдер жаттау. 1. Ас атасы — нан. 2. Нан— тамақтың атасы,	"Астық өсірушіге жұмыс істеу үшін не қажет?" дидактикалық ойыны.

	іс-әрекетке дайындық алдында нанның суретіне қарап сөйлемдер құру. Тыйым сөздер, мақал-мәтелдерді сөйлемге қосып айту.	қабылдауды дамыту, балаларды өлшемді өсу (кему) ретімен көзбен анықтай білуге машықтандыру; көзді, визуалды қабылдауды дамыту. Барысы. Балалар картада көрсетілген құймақтарды ретімен нөмірлейді (1-ден 10-ға дейін), ең кішісінен үлкеніне дейін және кері ретпен.	басуға, рәсуа етуге болмайды. Нан - дәм басы, онсыз өмір жоқ. Сондықтан да дастарханға алдымен нан қойылады. 2. Жерде жатқан нан болса алып, адам баспайтын жерге қою керек. 3. Нанды төңкеріп қоюға болмайды.	Ынтымақ — көптің батасы. 3. Нан бар жерде ән бар.	Мақсаты. Балалардың ауылшаруашылық технологиясы, астық өсірушінің құралдары туралы білімдерін бекіту, визуалды қабылдауын, зейінін, есте сақтауын дамыту. Барысы. Балалар ауылшаруашылық техникалары мен астық өсірушінің құралдары бейнеленген суреттерді таңдайды.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Сауат ашу негіздері [р] дыбысы және Рр әрпін қайталау, әріп таңбасын жазуды қайталау. Қазақ тілі ""Біз дән егеміз". Ұн	Сауат ашу негіздері [о] дыбысы және Оо әрпі, әріп таңбасын жазу. Математика негіздері "Нан тағамдарының	Математика негіздері "Нан тағамдарының сөресін пысықтау" Қазақ тілі "Ы, І дыбыстары (артикуляциясы, тіл	Математика негіздері "Үйірімге қосылған құстар санын санайық" Сөйлеуді дамыту "Нан қайдан келеді?"	Сауат ашу негіздері [о] дыбысы және Оо әрпін қайталау, әріп таңбасын жазуды қайталау. Мүсіндеу "Нан қайдан

	өнімдері. Ыдыс." Дене шынықтыру "Пәрменмен секірейік" Қоршаған ортамен таныстыру "Жыл құстарының ұшу бағыттары"	сөресі" Музыка "Күй тыңдайық, балақай!" Сөйлеуді дамыту "Нан қайдан келеді?"	ұстарту, сөздердегі дыбыстардың орнын табу) мен әріптері (атау, жазу негіздері)." Дене шынықтыру "Үйлесімділікті сақтаймыз" Көркем әдебиет "А. Сарбөпин «Бір қап бидай»"	пысықтау" Музыка "Көкек" Қоршаған ортамен таныстыру "Үй жануарлардың төлдері (күшік)"	шығады?" Дене шынықтыру "Басына қапшық қойып, бір жақ жанымен жүру" Көркем әдебиет "А. Сарбөпин «Бір қап бидай» пысықтау"
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-қиім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Серуен	Күнді бақылау. Мақсаты: күнді, оның өсімдіктер, ағаштар, жәндіктер және барлық тіршілік иелері үшін	Күннің биіктігін бақылау Мақсаты: күн энергиясының өсімдіктер, жануарлар мен	Ауаны бақылау Мақсаты: балаларға ауаның қажеттілігі түсіндіру. Көркем сөз Жер шары дәу әсем.	Аула сыпырушының еңбегін бақылау. Мақсаты: үлкендер еңбегімен таныстыруды	Құстарды бақылау (жалғасы) Мақсаты: құстарға деген сүйіспеншілік пен мейірімділікті, оларға көмектесуге

маңыздылығын бақылауды жалғастыру Экологиялық міндет: күн сәулесінің адам мен өсімдік тіршілігі үшін құндылығын көрсету. Көркем сөз Алақай, алақай! Күн шықты, күн шықты, Жер үстіне нұр шықты! Еңбек: құм жәшіктерін құммен толтыру. Мақсаты: балалардың бойына еңбекке деген құштарлығын ояту. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсаты: тәрбиешінің нұсқау-бұйрықтарын тыңдай	адамдардың тіршілігіне әсері туралы білімдерін бекіту. Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Таң мен көзін ашады, Әлемге нұрын шашады. (Күн) Көркем сөз Кең аспан ғой ай, күннің, Қашаннан-ақ тұрағы. Кейде кіріп бөлмеге, Ол ойнады айнада. Шомылады көлге де, Шуақ шашып қайда да. Күн неғұрлым жоғары болса, күн соғұрлым жылы әрі ұзақ болады. Аптап ыстықтан қар ериді, жер қызады және еріген дақтар пайда болады. Шөп өсе бастайды. Табиғатта тағы не болып	Қоршаулы ауамен. Ауасыз кім шыдар. Ауасыз тұншығар. Жұмбақ Оңынан оқы, тіршілік нәрі. Солынан оқы, тіршілік нәрі. Онсыз адам, аң, құс та семер бір мезетте. (ауа) Әңгімелесу. Ауаның қандай қасиеттері бар? (түссіз, мөлдір, иіссіз). Қалай ойлайсыңдар, ауа қайда жақсы - орманда ма, қалада ма? (Орман ауасы таза ғана емес, сонымен бірге емдік. Қаланың ауасы мүлдем басқаша: бензин мен автомобильден шыққан газдардың иісі шығады, шаң мен күйе	жалғастыра отырып, аула сыпырушы еңбегін бағалауға тәрбиелеу. Бақылау барысы Көркем сөз "Аула тазалықшысы" А. Меңдібай. Балабақша ауласында, Көмектесем мен де оған, Таң атқаннан кешке дейін, Жинап қоқыс, қағаздарды. Тынбай еңбек ететін Құметтеймін, қадірлеймін, Бар тазалық сақшысы. Еңбексүйгіш адал жанды. Ауланы да тазалайды, Ағашты да бұтайды. Су себеді гүлдерге де, Шаршамайды,	ұмтылуды тәрбиелеу; құстардың қоныс аудару себебін түсіндіру (қоныс аударатын, қыстайтын, көшпелі); құстарды басқа жануарлардан ажырата білуге үйрету; балаларды қауырсын құрылымымен және олардың құстар тіршілігіндегі маңызымен таныстыру. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе тамақтануына
--	---	--	---	---

білуге дағдыландыру, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады.	жатыр? (Экологиялық байланыстар туралы сенімді бекіту.) Күн қайда шығады, күн қайда кетеді? Зерттеу қызметі Металл заттарға тиіп, күннің қай жерде көбірек жылынатынын анықтаңыз. Жауап беріңіз, қай заттар тез қызады: қара ма, әлде ақ па? Күнге ұзақ уақытқа қалай қарауға болады? (Қара көзілдірікпен) Еңбек: аула тазалаушыға алаңды тазартуға көмектесу. Мақсаты: үлкендерге көмектесуге деген ұмтылысты дамыту. "Үшінші артық" қимыл-қозғалыс	бөлшектерімен ластанған. Мұндай ауа адамға да, өсімдіктерге де зиянды). Ойлап көріңдерші, қаланың ауасы қай кезде таза бола бастайды? (жанбырдан немесе қалың қар жауғаннан кейін, жаңбыр тамшылары мен қаршалар ауаны жуады, шаң мен күйені алады). Адамдар қала ауасын тазарту үшін не істеп жатыр? (адамдар қалада ағаш отырғызады, әсіресе терек ауаны жақсы тазартады). Еңбек: балалар алаңында жолдарды тегістеу. Мақсаты: балаларға және олардың тәрбиешілеріне	тынбайды. Балаларға сұрақтар: - Балалар біздің балабақшамызда кімдер еңбек етеді? - Ал, біздің ауламыздың әсем де, таза болуына кім қарайды? - Аула сыпырушы қандай жұмыстар атқарады? - Біздер ол кісіге қандай көмек көрсете аламыз? Аула сыпырушының да балабақшада өзіндік үлкен орны бар. Ол балабақша ауласының тазалығына, гүлдер мен ағаштардың жақсы өсуіне, аулады сендерге зиян немесе кедергі келтіретін бөгде заттардың болмауына қарайды. Ол кісінің еңбегін	кедергі жасайсындар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Серуен аяқталғаннан кейін балаларды өздерінің бақылаулары туралы әңгімелесуге шақыру. Ерекше және қызықты нәрсені байқаған балаларға алғыс айту. Еңбек: қоқысты алаңнан жинау. Мақсаты: еңбексүйгіштікке, ұжымда жұмыс істеуге ұмтылуға тәрбиелеу. "Құстың қауырсыны кімге барады?" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: шапшаңдыққа, ептілікке тәрбиелеу.
---	--	---	---	--

	"Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі-үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. Жұмбақ. Жалғанда бір нәрсе бар аяқ қапты,	ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша ойнауға, зерек, шапшаң болып, қимылдарды үйлестіріп, жылдамы жүгіруге, кеңістікті бағдарлай білуге дағдыландыру; достыққа тәрбиелеу. Санамақ бойынша ойынды бастайтын екі бала таңдалынады: бірі қуғыншы, екіншісі қашады. Балалар тобының жартысы шеңберге тұрады. Қалған балалардың әрқайсысы шеңберде тұрған баланың бірінің артына тұрып, жұпты құрайды. Қуғыншы мен қашушы шеңбер сыртында, бір-бірінен алшақ	көмек көрсету. "Көрші ойыны" қимыл-қозғалыс ойыны. Ойнаушылар екі екіден отырады да, бір ойыншы жалғыз қалдырылады. Ойын жүргізушінің мақсаты – сыңар қалған ойыншыға көрші іздеу. Ойын жүргізуші: «Саған кімнің көршісі керек?» деп сұрайды. Сыңар ойыншы: «Маған Ақылбектің көршісі керек», деп жауап береді. «Көршіңмен аразбысың, әлде татумысың?» деп сұрайды. Егер ол аразбын десе, сыңар ойыншыға келіп көрші болады. Татумын десе тату болғаны үшін, яғни	дұрыс бағалап, көмектесіп отыруымыз керек. Қажетсіз заттарды кез келген жерге лақтыруға, ауланы бүлдіруге болмайды. Еңбек: аула сыпырушыға көмек жасау: кесілген бұтақтарды, жиналған қоқыстарды тасу. Мақсаты: үлкендер еңбегін бағалауға, көмек көрсетуге тәрбиелеу. "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру;	Көркем сөз Қарлығашпын мен, Адамның тұрағымын. Мекен етіп тұрамын, Тазалаймын үй - ішін. Ел аузында мақтаулы, Тазалықшымын төселген. Жұмбақтар Бұдыр-бұдыр балшықты, Жинады да талшықты. Ұқсатып қамытқа, Үй салды жабыққа. (Қарлығаш) Ұзақ тектес құс, Шіркей жеп. Ауыл маңынан Ұзап кетпес құс. (Қараторғай) Екі айыр құйрығы, Қияқ мұрт қанаты, Ұшқырлардың жүйрігі. (Қарлығаш) "Қаршыға мен
--	--	--	---	---	--

	Ұшады кешке дейін дамыл таппай... (Күн) Болжам. Батар күн қызыл шапаққа малынып барып ұясына кірсе, ертеңінде шыжыған ыстық болатынын білдіреді. Еркін ойын: "Қу түлкі". Мақсаты: жүгіру қабілетін дамыту.	тұрады. Белгі бойынша балалар шеңбер сыртында, сол шеңбер бойымен бірін-бірі қуалайды. Қашып жүрген бала (қалауы бойынша немесе шаршаған кезде) өзі қалаған жұптың алдына тұрып алады. Сол кезде үшінші артық болып қалған бала әрмен қарай қашуды жалғастырады. Егер қуғыншы қашып жүрген баланы қолмен тигізіп, түртіп үлгерсе, қуғыншы кері бағытта қаша бастайды, оны ұсталған бала қуалайды. "Күн және планета" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: күннің	көршісін бермегені үшін жаза тартады. Сыңар ойыншының ұйғаруымен көпшілік алдында өнер көрсетеді. Ал сыңар қалған ойыншы көрші іздейді. Осылайша ойын жалғаса береді. Жеке жұмыс: қозғалыстарды дамыту. Мақсаты: қимылдарды орындау кезінде өзін-өзі бақылауға үйрету. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.	қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші (сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп	қарлығаш" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шартын бұзбай, белгілер бойынша ойнауға, шапшаңдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар екі топқа бөлініп, екі бағытқа қарап, екі қатарға тұрады. Бұлардың бір қатары "Қаршығалар" да, екінші қатарындағылар "Қарлығаштар" болады. Бір ойыншыны санамақ арқылы басқарушы ретінде таңдайды. Басқарушы екі саптың арасымен ерсілі-қарсылы жүріп дауыстайды. Алдымен "қар..." дейді де, содан соң
--	---	--	---	---	---

		айналасындағы планеталардың қозғалысы туралы білімдерін бекіту. Жеке жұмыс: ұзындыққа секіру. Мақсаты: секіру қабілетін, күші мен ептілігін дамыту. Еркін ойындар.		шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек. Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға"	қалауынша "шығалар" немесе "лығаштар" деп қосады. Сол кезде бастаушы атын атаған топтағылар бытырай қаша жөнеледі де, аты аталмаған топ оларды қуалайды. Олардың міндеті - қашқан топтағылардың біреуін ұстап алу. Ұсталған ойыншы сол топқа өтеді. Қайсы топ қарсы топтың ойыншысын көп қосып алса, сол топ жеңеді. "Нысанаға тигіз" қимылды жаттығуы. Мақсаты: қапшықты нысанаға көзбен мөлшерлеп, лақтыруды жетілдіру; күшін
--	--	---	--	---	--

			ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. "Итеріспек" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: күштілікке, ептілікке, ойын кезінде бірін-бірі түсіне білуге баулу. Жаттығу ойындары. "Кедергілер арасынан жүгіру". Мақсаты: кедергілер арасынан, затты құлатпай ирелеңдеп жүгіруге жаттықтыру; дене тепе-теңдігін жетілдіру. Мақал-мәтелдер - Ердің атын еңбек шығарар. - Еңбектің наны тәтті, жалқаудың жаны тәтті. Еркін ойындар.	дамыту. Еркін ойындар.
--	--	--	--	--------------------------------------

Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру; - серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.				
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: үстелде отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетін пысықтау. Үстелдегі тағамға назар аудару; этикет ережелерін қаталау. Көркем сөз Нан анасы бидаймын, Елге астық сыйлаймын. Дәнім толып піскенде,	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: ас ішу құралдарына дұрыс қолдануға, дұрыс тамақтану мәдениетіне баулу, Тамақтану кезінде асықпай шәйнау, үстел басында өздерін әдепті ұстауды, нан қиқымын түсірмей жеуді, үлкендерге алғыс айтуды қайталау. Көркем сөз	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: майлықты қолдануды дағдыландыру. Нанды қопсытпау, орындықты итеру, тамақ үшін алғыс айту, аузыңды шайып алу, тамақ қабылдауға жағымды қатынасты тәрбиелеу. Көркем сөз Тағы міне, таң атты, Дайын дәмді тағамдар.	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: балалардың назарын гигиеналық процедураларға аудару, қол жуу ережелерін бекіту. Көркем сөз Қуанады анашым, Таза оның баласы. Маңдайымнан сипайды, Саусағының саласы.	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: тағам дағдыларын қалыптастыру: оны дұрыс пайдалану ас құралдары, майлық; үстел басында тыныш болу әдетін дамыту. Көркем сөз Ей балалар, балалар, Бар қасиет нанда бар! Тоқаш, бөлке көп болар, Тәттіге жұрт тоқ болар,

	Қауызыма сыймаймын. Ақ, қарамын, сарымын, Мен өнімді тарымын. Халқым еңбек сіңірсе, Қайтарамын қарымын.	Нанда өмірдің иісі мен дәмі бар Нанда адамның еңбегі мен ары бар. Нан өмірдің ана сүті арқауы Нансыз жерде қай өмірдің сәні бар.	Үлпілдеген тиінге, Жарып берем жаңғақты. Қою сүтті беремін, Мысық пенен күшікке. Түлкіге қою айран, Тышқанға дәндер салам. Ақ қоянға тәтті нан, Тосап беремін араға. Таңғы ботқа береміз, Бақшадағы балаға.		
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйқысы үшін қолайлы жағдайлар жасау.				
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	Велосипед жаттығуы. Аяқтарыңызды кезек-кезек сермеңіз, қолдарыңызды және аяқтарыңызды жоғары көтеріңіз. Жалпақ табанды болдырмау үшін денсаулық жолымен жүріңіз. Алған білімдерін бекіту және мәдени-гигиеналық дағдыларды жүзеге асыру (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)				
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Дидактикалық ойын. "Тергеушілер". Мақсаты. Балалардың ойлау, елестету қабілеттерін дамыту. Шарты.	"Сақина" аз қимылды ойыны. Мақсаты. Балаларды зеректікке, шапшаңдыққа, достыққа тәрбиелеу. Құралдар. Баланың алақанына	Дамытушы жаттығу. "Қанша және қандай айырмашылықтары бар?" Мақсаты. Балалардың қабылдау, зейін,	Дидактикалық ойын. "Аталған дыбыстың сөз құрамындағы орнын тап". Мақсаты. Балаладың фонематикалық есту қабілеттерін, зейін,	Дидактикалық ойын. "Суреттің тізбектегі орнын тап". Мақсаты. Балаларды суреттерді логикалық тізбекке орналастыруға

	Педагог балаларға кезегімен түрлі заттарды көрсетіп жатады. Балалар заттың кімге және не үшін қажет екенін түсіндіреді. Ойынның тағы бір нұсқасында бала өз қалауымен әртүрлі заттар жатқан қораптан белгілі затты алып, оған сипаттама береді. Сюжетті-рөлдік ойын. "Отбасы". Мақсаты. Балалардың отбасы мүшелері жөнінде ұғымдардың нығайту; отбасы мүшелерінің әрқайсының рөлі туралы ойларын пысықтау; үлкенге құрмет, жақынына	жасыруға ыңғайлы сақина. Шарты. Ойыншылар жарты шеңберде отырады, жүргізуші сақинаны алып, әрбір баланың алақанына сақинаны салғандай қимылдар жасайды. Алақанында сақинасы бар бала, жүргізуші оны шақырған кезде, орнынан жылдам қозғалып, шеңбердің тысына шығып кетуі керек. Ойыншылар сақинасы бар баланы байқаса, оны орнынан жібермей, ұстап алуға тырысады. Сюжетті-рөлдік ойын. "Ыдыс-аяқ" дүкені. Мақсаты. "Ыдыс-аяқ"	ойлау қабілеттерін дамыту; зеректікке, байқағыштыққа тәрбиелеу. Құралдар. Жұпты суреттер (екінші суретте бірінші суретке қарағанда, көзге көрінбейтін бірнеше өзгерістер болады). Шарты. Педагог балаларға бірінші суретті көрсетіп, содан соң оған ұқсас екінші суретті көруді ұсынады. Балалар екінші суретте біріншіге қарағанда, ненің өзгергенін айтады, айырмашылықтарын табады. Сюжетті-рөлдік ойын. "Аспазхана".	ойлау, елестету қабілеттерін арттыру; кез келген сөздің дыбыстық құрамы кестесіне қарап, аталған дыбыстың орнын табуға жаттықтыру; сөздік қорды байыту. Құралдар. Заттардың көрнекілік суреттері және олардың сөздеріне құрылған дыбыстық құрамының кестелері. Ойынның екінші күрделенген нұсқасы. Белгісіз сөздердің дыбыстық құрамдарының кестелері ұсынылады. Балалар кез келген кестеге қарап, сөздерді құрамына салып, педагог атаған дыбыстың орнын	жаттықтыру; қоршаған ортадағы құбылыстар мен оқиғалардың сырын тануға, түсіндіруге ынталандыру; зияткерлікке, ұғымталдыққа тәрбиелеу. Құралдар. Бір құбылысты, оқиғаны немесе ертегі желісін сипаттайтын суреттер топтамалары. Ө. Тұрманжановтың "Қайдан келдің бауырсақ?" өлеңінің сюжетін сахналау. Мақсаты. Нан өнімі туралы балардың білімдерін нақтылау, пысықтау; мәнерлеп сөйлеу, жеке
--	--	--	---	--	--

деген сүйіспеншілік сезімдеріне тәрбиелеу. Құралдар. Отбасы мүшелеріне қажет заттар: көзілдірік, ыдыс-аяқ, алжапқыш, ойыншық саймандар, кітап, газета, сыпырғыш, шелек пен сүлгі, ойыншықтар, ойыншық тұрмыстық техника тағы басқа заттар мен киім үлгілері. Шарты. Балалар отбасы мүшелерінің рөлдерін бөліседі, өздеріне қажет киім және құралдарды алып, орындарына барады. Педагог алдымен балалармен бірге күн тәртібіндегі қандай оқиғаны ойнау қажет	дүкені, ыдыс-аяқты сатушы маманның қызметінің ерекшелігі жөніндегі ұғымдарын тиянақтау; сатушы мен сатып алушы рөлдеріндегі әрекеттерді игерту; достық қарым-қатынастарға, қоғамдық тәртіп ережелеріне тәрбиелеу. Құралдар. Сөрелер, ойыншық ыдыс-аяқтар, ыдыстарды орауға қажет қағаздар, қораптар, себеттер, сөмкелер, ойыншық смартфондар, төлем карточкалары, қаражат қағаздары. Шарты. Алдымен педагог ыдыс-аяқты сататын дүкендегі	Мақсаты. Балалардың аспазханада жұмыс істейтін мамандар: аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері туралы білімдерін тиянақтау; қоғамдық орындардағы әдептілік, тамақтану әдебі ережелерін меңгерту, оларды ұстануға ынталандыру; сыпайылық негізінде қарым-қатынастарды құруға, еңбекті қадірлеуге тәрбиелеу. Құралдар. Аспазхана жиһаздары (үстелдер мен орындықтар), аспазхана қызметкерлерінің (аспаз, даяшы, кассир, гардероб қызметкері) киім үлгілері мен	табады. Сюжетті-рөлдік ойын. "Жанармай бекеті". Мақсаты. Балалардың жанармай бекеті жайындағы ұғымдарын нақтылылау; жанармай құюшы, есепші, дүкенде құрал-жабдық сатушы жөнінде білімдерін кеңейту, тиянақтау; сыпайылыққа, жауапкершілікке, төзімділікке, еңбекқорлыққа тәрбиелеу. Құралдар. Жанарамай бекеті жазуы; жанармай құятын орын, автомобиль бағанасы мен шланг; рульдер,	тұлғасының қабілеттерін дамыту; шығармашылыққа, достыққа, нанды құрметтеу сезіміне тәрбиелеу. Педагог екі баламен бірігіп Өтебай Тұрманжановтың "Қайдан келдің бауырсақ?" өлеңінің мазмұнын сахналауға дайындалады, балалардың назарына ұсынады. Дастарханда шашылып, Жатты аппақ бауырсақ. Бауырсаққа қызығып, Қарап тұрды көзін сап: - Қайдан келдің, бауырсақ?-деп сұрады қуыршақ. - Дүкеннен келдім нан сатқан,- деді оған бауырсақ
---	---	--	---	---

	екендігін анықтап алады. Педагог диалогтарда әдептілік ережелерінің сақталуын, ойыншылар арасында сөйлеу тізбектерін реттейді, тиянақтау сұрақтарын қояды.	сатушылардың міндеттері жайында балалармен әңгімелеседі. Балаларға оқу қызметтерінде алған білімдерін тиянақтауға мүмкіндіктерді беру маңызды. Балалар ыдыс-аяқтың шыны, фарфор, темір, ағаш және пластик сияқты материалдардан жасалатынын, ыдыстардың адамның тұрмысына қажеттілігін (сұйықтарды сақтау, тағамды әзірлеу, тағамдарды салу) анықтайды. Сатушы өз қалауы (немесе санамақ) бойынша тағайындалады, сатып алушылар қолдарына қажетті	құралдары. Шарты. Алдымен педагог аспазхананың адамдар (тұтынушылар) үшін әртүрлі тағамдарды дайындау қызметі және оның маңызы туралы балалармен әңгімелеседі. Суреттер көрсетіліп, педагогикалық жағдаяттар шешіліп жатады. Балалардың рөлдерді атқарудағы қалаулары, содан соң санамақ амалы қолданылады. Сонымен қатар, педагог балалармен бірлесіп ұсынылатын белгілі тағамдардың тізімдерін, мәзірді жасайды. Ол үшін педагог және балалар кешкі уақыттарда	машиналардың жанармай бактарының жасанды модельдері; автомобильдерге арналған дөңгелектер. Машинаның автобак үлгісі ретінде шырынға бос тетрапакетті жіпке байлап, иыққа іліп алуға болады. Шарты. Педагог жанармай бекетінің қызметі, осында еңбек ететін жанармай құюшы, есепші, көлік жабдықтарын сатушы сияқты мамандар туралы суреттер және бейнежазбаларды көрсетіп балалармен әңгімелеседі. Балалар жанармай бекетінде кім және	- Дүкенге келдің қай жақтан? - Наубайдан келдім нан жапқан. - Наубайға келдің қай жақтан? - Диірменнен келдім ұн тартқан. - Диірменге келдің қай жақтан? - Даладан келдім кең жатқан. Жер-анам менің көсілген, Дикандар мені өсірген. Сахналаудың соңында педагог балалардан нанның қайдан келетінін тағы да сұрай алады.
--	--	--	--	---	--

		құралдарды алып (карточка, қаражат, смартфон), ойын барысында қолданады. Сатушы тауарларды сөрелерге орналастырып, бағаларын анықтайды, сатып алушыларға тауарды мақтап, оны сатады. Педагог сатушыға ыдыс-аяқты шағылмай қалатын жерге сақтау керектігін, қауіпсіздік ережелерін туралы айтып отыруы тиіс. Педагог диалогтарда әдептілік ережелерінің сақталуын, ойыншылар арасында сөйлеу тізбектерін реттейді, тиянақтау	түрлі тағамдардың суреттерін журналдардан қиып алады, ойында қолданады. Педагог адамдардың келмей тұрып (балалар орындарында отырып), қызметкерлердің жұмысын бақылайды. Барлық тағамдар әзірленген кезде, балалар (тұтынушылар) тамақтану залына шақырылады. Даяшы келген тұтынушыларға мәзір ұсынады, балалар тапсырыс береді, аспаз әзірлеуді көрсетеді, даяшы балаларға тағамдарды әкеліп, соңында "төлемді"	қандай қызмет атқаратынын келісіп, рөлдерді бөліп (санамақ арқылы да анықтауға болады), өздеріне қажет киімдерді, құралдарды алып орындарына барады. Педагог диалогтарда әдептілік ережелерінің сақталуын, ойыншылар арасында сөйлеу тізбектерін реттейді, ойыншыларға әрекеттерін анықтайтын сұрақтарды қойып жүреді, өзі де қатысуы мүмкін. Бұндай амал ойын желісінің одан ары жалғасуына үлес қосады. Соңында педагог балалармен бірге	
--	--	---	--	--	--

		сұрақтарын қояды. Ойынның соңында қорытынды жасауға болады: тауарларды, ыдыс-аяқтарды жақсы ұстаса, сындырмаса, олардың сапасы сақталып, жақсы сатылады; дүкендерде сатушы мен сатып алушы сыпайы сөздерді қолданып, әдептілік, қауіпсіздік ережелерін ұстанулары тиіс; сатушының еңбегін құрметтеу керек; сатып алушының таңдауын құрметтеу керек.	жасайды. Балаларға "даяшы" , "мәзір", "тағам" сияқты жаңа сөздерді айтқызу керек, балалар сол сөздерді пайдалануы тиіс. Педагог ойын барысын өзі реттеп жатады, балалардың әрекеттерін белсенді ету үшін, қосымша сұрақтар қойып жатады. Соңында педагог балалармен бірге қорытынды жасайды: адамдардың әдемі және дәмді тағамдарды татуы үшін, аспазхана қызметкерлері көп еңбек етеді; "рақмет" және "өтінемін" сөздерін қолдану, үстел басында шуламау, тамақты дұрыс шайнау,	қорытынды жасай алады: көліктердің еркін жүруін қамтамасыз ету үшін, жанармай құюшы үнемі орнында болуы керек, ол жұмысын жылдам және мұқият орындауға міндетті; жанармай бекетінде үнемі қауіпсіздік ережелерін сақтайды, бекетте сіріңке жағуға немесе темекі шегуге болмайды.	
--	--	--	---	---	--

			құралдарды дұрыс пайдалану - адамның қоғамдық жердегі ережелерді орындаудағы негізгі міндеті.		
Балалармен жеке жұмыс	Күз мезгілінде табиғат құбылысында болатын ерекшеліктері туралы әңгімелесу. Бала тілін жаттықтыру. Әртүрлі өлең, тақпақтарды айтқызу. "Жауын" (Төленді Нұрмұхамедов) Қызыл отты қамшысы Көкке жарқыл шашады, Еркебұлан тамшысы Домаланып қашады. Жаңбыр жауып өтеді: Қуанады сарғалдақ.	Тәулік бөліктері туралы әңгімелесу. Сұрақтар қою. Балалардың сұрақтарға толық жауап берулерін талап ету. Бала тілін жаттықтыру. Әртүрлі өлең, тақпақтарды айтқызу. "Таңертең" (Қастек Баянбаев) Ерте тұрғым келмейді, Бірақ тағы тұрамын. Көзім түк те көрмейді, Естімейді құлағым. Суды ағызып ақырын, Жуған болам бетімді.	"Ұннан не жасалады?" дидактикалық ойыны. Мақсаты. Танымдық қызығушылықты, ойлауды, көрнекі зейінді дамыту. Барысы. Балалар тек ұннан жасалатын тағамдарды атайды.	"Мамандықты ата" дидактикалық ойыны. Мақсаты. Бидайды өсіру және одан нан өндірумен айналысатын мамандық түрлері туралы түсініктерін кеңейту, сөздік қорын кеңейту. Барысы. Педгог сөйлемді бастайды, балалар аяқтайды (мысалы: комбайнмен жұмыс істейді, ... комбайнер және т.б..)	"Нан өнімдерін кім көбірек атайды?" дидактикалық ойыны. Мақсаты. Танымдық қызығушылықты, есте сақтау қабілетін дамыту, сөздік қорын байыту. Барысы. Шеңберде тұрған балалар әртүрлі нан өнімдерін атайды; осындай заттардың көпшілігін атаған жеңімпаз болады.

	Дала жайнап кетеді, Бір шомылып алғанда-ақ! Кешегі көп ақылым Кеміп қалған секілді. Бала баққа бүгін де Барғым келе қоймайды. Жақсы көрем үйімде Кейде жеке болғанды. Бірақ үйден шығамын Қол ұстасып көкеммен. Ашылып көз- құлағым, Бала баққа жетем мен.			
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-қиім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. (дербес әрекет)			
Серуен	Серуенге деген қызығушылықтарын ояту. "Ас атасы - нан" тақырыбында жеке әңгімелесулер.			
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)			

Кешкі ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері.
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. Музыкалық аспаптармен ойындар. Еркін ойындар. Сюжетті-рөлдік ойындар. Театрлық қойылымдар. Көлеңке театры. Арт-терапиялық суреттер бояу. Аз қимылды ойын: "Бауырсақ". Мақсаты: балаларды әртүрлі тапсырмаларды орындау кезінде үйлестіру мен кеңістікте бағдарлауға жаттықтыру, ойын арқылы есту зейінін дамыту. Бұл ойынға арналған доп кез-келген мөлшерде болуы мүмкін. Ойыншылар өз орындарынан кете алмайды. Қатысушылар шеңбер бойымен бір-бірінен ұзындықта тұрады. Шеңбердің ортасында жүргізуші орналасқан. Ойыншылар допты аяқтарымен бір-біріне береді, ал жүргізуші оны ұстап алуға тырысады. Олар допты тегіс айналдыра алады, ұрады, алдамшы қимылдар жасай алады. Сіз оны жай алып кете алмайсыз. Ал жүргізуші қалағанының бәрін істей алады; допты аяғыңызбен, қолыңызбен ұстаңыз, шеңберден шығарыңыз, тіпті сәл тигізіңіз. Егер жүргізуші допты ұстап үлгерсе, ол доп оған тиген ойыншының орнын алады. "Бауырсақ" театрландырылған ойыны (саусақ театры). Мақсаты: ұжымда эмоционалды жағымды ахуал қалыптастыру, өзіңіздің және басқа балалардың іс-әрекеттерін қадағалай білу қабілетін дамыту. Атрибуттар: ертегі кейіпкерлері(қоян, қасқыр, аю, түлкі, атасы, әжесі, тоқаш) және үй мен орманның әшекейлері. Алдын ала жүргізілетін жұмыс: ертегілерді бейнежазбадан қарау, иллюстрацияларды қарау, ертегі кейіпкерлерінің сөздерін оқыту. Ойын ережесі: 7 бала ойнайды, жетекші ересек адам. Тәрбиеші рөлдерді бөлуге көмектеседі және

	кейіпкерлердің орындалу ретін анықтайды Ойын әрекеттері: Ойын үйден басталады. Әже тоқаш пісірді. Ол орманға қарай домалап кетті. Онда ол қоянды, қасқырды, аюды кездестіріп, бәрінен аулақ кетті. Бір түлкі оны алдап жеп қойды. Нәтижесі. Тәрбиешінің көмегімен ертегі сахналау.				
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Кеңес. "Баланың бос уақытын тиімді пайдалану".	Ата-аналарға тәрбиеленушілердің денсаулық жағдайы туралы ақпарат беру.	"Отбасымен серуендеу" тақырыбына көрме ұйымдастыру.	Ата-аналарға арналған жеке әңгімелер. Көзге арналған түзету гимнастикасы.	Ата-аналарға арналған ұсыныс. "Егер балаңыз сырқаттанып қалса ..."

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: Елтохова Ақтенге; Омархан Айжан

Тексерілген күні: 17.10.2022ж

Циклограмманы тексерген әдіскер: Қалдаш Мадина

«Қызғалдақ» мектепалды даярлық тобының балаларының өмірі мен іс-әрекетін ұйымдастыру жоспарының циклограммасы IV-апта (24.10.2022-28.10.2022 ж.)

Апта күндері	Сенбі	Дүйсенбі	Сейсенбі	Сәрсенбі	Бейсенбі	Жұма
Күн тәртібі						
Балаларды қабылдау	Таңғы сүзгі: балалардың терісін, дене қызуын, сыртқы келбетін тексеру. Балаларды жақсы көңіл күймен қарсы алу және оларға қолайлы жағдай жасау. Баланың көңіл күйін, оның жеке пікірін, қызығушылығын анықтау. (сөйлеуді дамыту)					
Ата-аналармен әңгімелесу, кеңес беру	Ата-аналарға баланы ауа райына байланысты киіндірулерін айту.					
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Еңбек: алаңды тазалау ұжымдық жұмысы. Мақсаты: бірлесіп жұмыс істеуге, ұжымдық еңбектің құндылығын көрсете білуге. "Көп еңбегі көңілді" екенін түсіндіру. Кезекшілік: табиғат бұрышы,			Еңбек: жолды, ауланы сыпыру. Мақсаты: тапсырмаларды орындауға деген ұмтылысты тәрбиелеу, оң нәтижеге қол жеткізуге бейімдеу. Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары	Еңбек: ағаштарды суару. Мақсаты: ағаштардың өсуіне қажетті жағдайлар туралы білімдерін бекіту, ағаштың айналасындағы саңылаудың себебін түсінуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу.	Еңбек: құрғақ шөпті, бұталардың жанындағы қоқыстарды тазалау. Мақсаты: шөп - арамшөптер мен сәндік гүлдерді ажырата білуге, еңбекке жауапкершілікпен қарауға баулу. Кезекшілік:

	ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.			бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	Кезекшілік: табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.	табиғат бұрышы, ас бөлмесі, оқу құралдары бойынша міндетін соңына дейін атқаруға машықтандыру; жауапкершілікке тәрбиелеу.
	"Құстардың ұшуы" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: кеңістікті бағдарлау қабілетін дамыту. Үстел үсті ойыны: "Лото". Мақсаты: балалардың зейіндерін, логикалық ойлау қабілетін, ұсақ қол моторикасын дамыту. Құралдары:			"Қараторғай ұялары" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Алаңда дөңгелек шеңберлер сызылады: ойнаушылардың санынан кем болады. Бұл – торғай ұялары. Барлық балалар – қараторғай. Олар алаңда емін-еркін	"Бір, екі, үш, ағашқа жүгір" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ағаштарды діңінен, жапырақтарынан тану. Еркін ойын: "Керісінше айт!" Ойын барысы. Балалар шеңбер құрады. Тәрбиеші ортада тұрып, доп лақтырып, айтады: "Көлшік –	"Ұя басқан тауық пен балапандар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды епті, мұқият болуға тәрбиелеу. Балалар балапандарды, ал тәрбиеші ұя басқан тауықты бейнелейді. Бөлменің немесе алаңның бір жағында

	балалардың қалаулары бойынша заттарды, ұғымдарды, құбылыстарды, жан-жануарларды, адамның әрекетін топтастыруға арналған түрлі тақырыптағы лотолар. Еркін ойын: "Аққу-қаздар". Мақсаты: ойын шартын бұзбай ойнауға дағдыландыру; сөйлеу, ойлау қабілеттерін дамыту. Ойын шарты. Ойынға қатысушы балалардың біреуі - қасқыр, екіншісі			жүгіріп – ұшып жүреді. «Үйге қайтыңдар» деген сигнал бойынша барлығы ұяларға жүгіреді. Ал балалардың ішінен біреуі ұясыз қалады. Осылайша ойын бірнеше рет қайталанады. Тәрбиеші ойынның аяқ кезінде (балалар әлі жүгіріп жүрген кезде) тағы бір дөңгелек сызып қояды. Балалар қайтып оралған кезде, бәрінің де ұясы бар болып шығады. Көркем сөз Тоқылдақтар тоқылдап	кішкентай, ал өзен- ... (ұзын). Үй-аласа, құбыр (кран) – ұзын, шыбық-жіңішке, ағаш-жуан, үстел-үлкен, ал орындық - кішкентай". Көркем сөз Қызыл, жасыл гүл ектік, Баптап күтіп түрленттік. Қалмасын деп қуарып, Апта сайын суғардық. Гүлдендіріп бөлмені, Бөлмеде гүл қаулады. "Соқыр теке" қазақ ұлттық кимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты:	қоршалған орын. Бұл – үй (жалаушалар тізбектеле жіп 40-50см биіктіктегі ағаштардың немесе бағандарының арасымен тартылады). Үйде балапандарымен ұя басқан тауық орналасқан. Тауық балапандарына тамақ (жем) іздеп кетеді. Біраз уақыттан кейін ол: «Ко-ко-ко-ко» деп балапандарын шақырады. Бұл сигналда естіген балапандар жіптің астынан өтіп, енесіне келеді Еркін ойын: "Қай бағытқа
--	---	--	--	--	---	---

	- құс бағушы болады. Қалған балалардың бәрі «Аққу - қаздардың» рөлін ойнайды. Балалар үлкен алаңға шығады. Алаңның оң жағында құс бағушы бала мен аққу-қаздар болып ойыншылар тұратын жер сызықпен белгіленеді. Сол жақта қасқыр жасырынады. Ойын басталғанда құс бағушы аққу-қаздарды далаға шығарып жібереді. Аққу-қаздар сызықтан асып, алаңның ортасында			Ешбір тыным көрмейді Ағашты қанша тессе де, Жұмысы бір өнбейді. Еркін ойын: "Қателеспе". Мақсаты: жылдамдықты дамыту; ойлау білімдерін бекіту. Ойынның барысы. Тәрбиеші күннің немесе тәуліктің әр түрлі әрекеттерін атайды. Балалар бір сөзбен жауап беруі керек: «Таңғы ас ішеміз», "Жуынамыз", т.б...	балаларды ойын ережелерін сақтап, әділ ойнауға баулу; кеңістікті бағдарлау, қимылдарды, тепе-теңдікті сақтай жүріп, үлестіре білуге, бір-бірлеріне кедергі жасамауға дағдыландыру; түйсік, зейін қабілеттерін дамыту; ұйымшылдыққа тәрбиелеу. Ойыншылар шеңбер құрып тұрады. "Соқыр текені" санамақ арқылы тағайындайды. Содан соң "текені" ортаға шығарып, көзін	жүрсен, сонда іздегенінді табасың". Мақсаты: кеңістікті бағдарлауға машықтандыру. Педагог балалар білетін ойыншықтарды әр жерге тығып тастайды. Тәрбиеші айтады: Егер... Оңға бұрылсаң – қуыршақты табасың; солға бұрылып, барсаң – қоян ойыншығын табасың; алға жүрсен – тышқан ойыншығын табасың. Қай бағытқа бұрылғың келеді? Қайда барасың? Бала өз
--	--	--	--	---	---	--

	шашылып жүреді. Қасқыр әзірше қозғалмай отырады. Біраз уақыттан кейін құс бағушы қаздарды шақырады. - Қаздар, қаздар, қаңқылда! - Кулар, кулар, саңқылда! - Тойдыңдар ма далада? - Иә, иә, иә, - Ендеше үйге қайтыңдар. - Жоқ, жоқ! - Неге? - Қыр астында қасқыр бар. Осы соңғы сөз айтылғанда ғана қасқыр қаздарды қуалауға ұмтылады. Ал аққу-қаздар үйге,				байлап, бір орында айнаруды сұрайды. Балалар осы кезде: "бір, екі, үші! Соқыр теке, бізді ұста!" - деп "соқыр текені" қолымен түртіп қойып, одан айнала қашып жүреді. "Соқыр текенің" міндеті - түрткен баланы ұстап алу және оны танып, есімін атау. Педагог балалар тым алшақ қашып кетпес үшін, үлкен шеңберді сызып қояды. Ойыншылар сол шеңберден аспай ойнау керек. Шеңберден шығып кеткен	қалауынша бағытын таңдайды және нені іздейтінін айтады. Ойыншықты тапқан соң, қай бағытқа барғанын және қай жерден тапқанын әңгімелейді. Көркем сөз Келіп көктем құстары, Бау - бақшада ән салды. Оларды жас достары, Ұя жасап қарсы алды.
--	--	--	--	--	---	---

	сызықпен белгілеген жерге қашады. Қасқыр оларды ұстауға тырысады. Ұсталғандар ойыннан шығып қалады.				бала, ойыннан да шығады. Кім ұстанылып, танылып жатса, "соқыр теке" болып, ойынды жалғастырады.	
Таңертенгі жаттығу	1. "Қанат қағып қарлығаштай" жаттығуы. Б.қ. - аяқты сәл алшақ қойып, қолдарын төмен түсіріп тұрады. 1 - "Қолымызды созайық" деп қолдарын асықпай алдыға созып айқастыру; 2 - "Қарлығаштай қанат артқа қағайық" деп артына созып айқастыру; 3 - "Биікке қанат қағайық" деп жоғары көтеріп айқастыру; 4 - "Ақырын жерге қонайық" деп алдыға еңкейіп, қолдың білезігін сілкілеу (3 рет). 2. "Сағат тіліндей қозғалайық". Б.қ.- аяқты сәл алшақ қойып, қолдарын төмен түсіріп тұрады. "Қозғалып сағат тіліндей" деп төмен еңкею, "Қанат қағайық оң жаққа" сөзімен денені оң жаққа, "Қанат қағайық сол жаққа" деп сол жаққа, содан кейін "Қанат қағайық тоқтамай" деп денені кезек-кезек үздіксіз қозғау. Әр жаққа 2 реттен қозғап, жаттығуды орындау. 3. "Билетейік аяқты" жаттығуы. Б.қ. - аяқты сәл алшақ қойып, қолдарын төмен түсіріп тұрады. ""Билетейік аяқты" сөзімен екі аяқты кезек алға қою. Әр жаққа 2 реттен жаттығуды орындау. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)					
Таңғы ас	Гигиеналық дағдылар Мақсаты: тамақтану кезінде мінез-құлық мәдениетін қалыптастыруды жалғастыру. Ас құралдарын дұрыс пайдалану (ас қасық және шай қасық, шанышқы); майлықты ұқыпты пайдалану мүмкіндігі;					

	нанды ұсатпау, ауызды жауып, тамақты шайнау, тамақтану кезінде сөйлеспеу; сыпайы болуды үйрету (тамақ үшін алғыс айту, тазалық пен ұқыптылық қажеттілігі.) Көркем сөз Біздерде бар қасықтар, Ас ішперде асықпа! Міне-табақ, міне-тамақ. Бұл недеген сиқыр ғажап. Осы жолдардан кейін балалар таңғы асқа кіріседі. Таңғы ас кезінде педагог балалардың орындықтарға отыруын бақылайды. Егер бала үстелдегі дұрыс отыру қалпын сақтамаса, педагог оған барып, дұрыс отыруға кеңес бере алады. (мәдени-гигиеналық дағдылар)					
Ұйымдастырылған іс-әрекетке дайындық	Жыл құстары тақырыбында әңгімелесу.			Құстар туралы қызықты мәлімет беру.	Құстар туралы тақпақтар жаттау.	Құстар туралы мақал-мәтелдер жаттау.
Білім беру ұйымының кестесі бойынша ұйымдастырылған іс-әрекет	Сауат ашу негіздері "[т] дыбысы және Тт әрпі, әріп таңбасын жазу." Қазақ тілі "Жыл құстары. Ханс Кристиан Андерсеннің "Ұсқынсыз үйрек" ертегісінің желісі бойынша			Математика негіздері "Құстар жылы жаққа ұшуға дайындалуда" пысықтау Қазақ тілі "Дауыссыз дыбыстар. Қатаң және ұяң дауыссыз дыбыстар. Жұп	Математика негіздері Қысқа қашаннан бастап дайындалу керек? Сөйлеуді дамыту "«Сауысқан мен көкек» ертегісі" пысықтау Музыка "Күзгі вальс"	Сауат ашу негіздері Мүсіндеу Дене шынықтыру "Бір қатар егіп орналастырылған таяқтар арасымен жүгіру" Көркем әдебиет

	әңгімелеу. Үй құстары." Дене шынықтыру "Добым, добым, домалақ" Қоршаған ортамен таныстыру "Жыл құстарының ұшу бағыттары" Математика негіздері "Құстар жылы жаққа ұшуға дайындалуда"			құруға қабілетті дауыссыз дыбыстар." Дене шынықтыру "Добым, добым, домалақ" пысықтау Көркем әдебиет "«Орман дәрігері» ертегісі" Сөйлеуді дамыту "«Сауысқан мен көкек» ертегісі"	Қоршаған ортамен таныстыру "Бидай астығы" Сауат ашу негіздері "[т] дыбысы және Тт әрпін қайталау, әріп таңбасын жазу".	"«Орман дәрігері» ертегісі" Музыка "Көкектің әні".
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-қим сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)					

Серуен	Құстарды бақылау (жалғасы) Мақсаты: біздің ауданда кездесетін құстар туралы түсініктерін кеңейту; құстарды сыртқы түрінен тану қабілетін, құстарды бақылауға деген құштарлығын дамыту. Өңгімелесу: жазда құстар көп болатынына назар аударыңыз, олар әр түрлі дауыста ән айтады, балапандар туралы алаңдайды. Жаздың басында құстардың сайрағанын естисіз, бірақ			Құстарды бақылау Зерттеу: "Жазда құстар қалада не жейді?" Мақсаты: балалардың құстардың сыртқы келбеті, тіршілік көріністері, мінез-құлық ерекшеліктері және оларды қоршаған ортаға бейімделуі туралы білімдерін кеңейту; құстарға деген сүйіспеншілік пен құрметке тәрбиелеу. Зерттеу барысы. - Құстар не жегенді ұнатады? - Тамақты қайдан табады? - Құстар туралы	Құстарды бақылау: "Орман құстары". Мақсаты: балалардың құстардың тіршілік ету ортасына бейімделуі туралы, жазда құстардың мінез-құлқы туралы білімдерін кеңейту. Құстарға деген сүйіспеншілік пен құрмет сезімін тәрбиелеу. Өңгімелесу. - Айналаға мұқият қараңдар, қандай құстарды көресіңдер? (балалардың жауаптары) - Ал құстар қай жерде көбірек	Саябақтағы құстарды бақылау. Мақсаты: құстарды адамның достары ретінде қабылдай білу дағдыларына машықтану. Аулаларында немесе жақын маңдағы саябақта құстарды бақылауды ұсыну. Құстар адамдарды көрсе - жасырынып қалатына немесе ұшып кететінін бақылау. Құстардың адамның мекеніне жақын қоныстайтынына да көңіл аудару. Құстардың жылдың әр мезгілінде
--------	---	--	--	--	--	---

	оларды көру қиын: олар ұяларында отырады немесе жасыл жапырақтарда қалықтайды. Олардың кішкентай балапандары бар, оларды тамақтандыру және жылыту қажет. Құстардың қандай пайда әкелетінін айту, желеулер мен жұлдызқұрттардың не істеп жатқанын қадағалау, балалардың назарын қарлығаштар мен шымшықтың қаншалықты жылдам ұшатынына,			не білетінімізді еске түсірейік? Тапсырма: құстарды бақылау. Білу керек: жазда құстар не жейді, қаладан қоректі қайдан табады. Тапсырма түсінікті ме? — Құстарды бақылау ережесін еске түсірейік. Құстарды бақылау ережесі. Құстар өте қорғаншақ, сондықтан өзімізді тыныш ұстауымыз керек және шу шығармау керек. Құстарға қарай жүгіруге болмайды, олардың демалуына немесе	өмір сүреді, қалада ма, орманда ма? - Орман құстарының қандай түрін білесіңдер? - Жаз мезгілінде құстарды мазалайтын мәселе неде? - Барлық құстар жазда маңызды істермен айналысады. Олар балапандарын тамақтандырады. Танертеңнен кешке дейін ересек құстар жәндіктерді аулайды, балапандарды тамақтандырады. Әр жұп құстың бір балапаны емес, бірнеше балапаны бар,	тіршіліктерін салыстыру, зерттеу. Құстардың қауырсындарын қарастыру. Әңгімелесу: - Сіз жақын жерде тұратын құстар туралы нені көп білдіңіз? Олар немен, қалай қоректенеді? Қайда ұшады және қайда ұя салғанды ұнатады? Бұл сізді әуесқой зерттеуші етеді! Еңбек: алаңға, жолдарға су шашу. Мақсаты: шланг пен су құйғышты мұқият пайдалануға үйрету. "Бұғы
--	--	--	--	--	--	---

	жәндіктерді аулайтындығына аудару маңызды. Қарлығаштардың ұясын көрсету, олардың ұяға балапандарға тамақпен қаншалықты келетінін ескерт. Жазда құстар балапандарын жәндіктермен қоректендіріңіз, осылайша өсімдіктерді сақтауға көмектесіңіз. Көркем сөз Жыл құстары келді деп, Балдырғандар мәз болды. Қос қанатты желпілдеп, Көлге үйрек – қаз қонды. Дидактикалық			тамақтануына кедергі жасайсындар Құстарға тас немесе таяқ тастауға болмайды, олар тірі, ауырсынады. Қорытынды: қалада тіршілік ететін құстар әр түрлі тамақ жейді; көптеген құстар жазда жәндіктерді аулайды. Еңбек: алаңнан малтатастарды жинату. Мақсаты: еңбекке деген ұмтылысты тәрбиелеу "Жапалақ" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойын шарты бойынша, белгілерге сай	оларды тамақтандыру керек. Балапандар көп жейді және тез өседі. Тіпті бір ай өткен жоқ, бірақ балапандар өсті. Енді құстар балапандарды ұшуға, өздеріне тамақ табуға, жауларынан жасырынуға үйретеді. Егер балапандар мұны білмесе, онда олар қыста өледі. - Құстардың қандай пайдасы бар? - "Орман дәрігерін" кім біледі? - Орман құстарын ренжітпеу үшін біз өзімізді орманда қалай ұстауымыз керек?	аулаушылар" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балаларды ойынның шарты бойынша әртүрлі бағытта жалтарып, қимылдарды үлестіріп, бір-біріне соғылмай жүгіре білуге дағдыландыру; дене бұлшық еттерін нығайту, ептілікті, жылдамдықты дамыту. Балалар "бұғыларды" сомдайды, "бұғы аулаушылар" болып бір-екі бала санамақпен тағайындалады. Белгі бойынша "бұғылар"
--	---	--	--	---	--	---

	ойын (А) және жаттығу (Б) А. «Сипаттама бойынша тап» - тәрбиеші құстарды сипаттайды, балалар болжайды. Мақсаты: сипаттамалық әңгіме, зейін, үйлесімді сөйлем құрастыру, ұқсастықтары мен айырмашылықтарын таба білу қабілетін дамыту. Б. «Дауысын сал» — тәрбиеші құстарды атайды, балалар құстардың дауысын салады Мақсаты: жеке дыбыстардың айтылуын бекіту. "Үкі" қимыл-			қимылдауға, жалтарып жылдам жүгіруге немесе бір орында қозғалмай тұруға дағдыландыру; қимылдарды үлестіре, зерек болуға бейімдеу; әділ ойнауға тәрбиелеу. Санамақ арқылы "жапалақ" тағайындалады. "Жапалақтар" өз "ұяларында" жасырынып тұрады. Қалған балалар "тышқан" мен "шымшықтар" рөлдерін сомдайды, ойынның басында белгілі жерде де жасырынып отырады. Жүргізуші	- Орманда шу шығармаңыз! Неліктен? - Қатты айқай-шу құстарды қорқытады, олар ұяларын тастап кетуі мүмкін. Сіендерге орманның сиқырлы дыбыстарын тыңдай білу керек. - Құстардың ұяларын бұзбаңыз! Неліктен? - құстардың жұмыртқалары мен балапандарына қол тисе, құстар басқа біреудің иісін сезеді және ұядан бас тартуы мүмкін. - Ормандағы	алаңның бір жағынан екінші жаққа жүгіреді, ортаңғы екі шетте тұрған "бұғы аулаушылар" қолмен түртіп, ұстап жатады. Ойынның соңында балалар "бұғы аулаушылар" ұстаған "бұғыларды" санайды, жеңіске жеткенді табады. Ойын бірнеше рет қайталану мүмкін. Аз қимылды ойын: "Суықтық". Мақсаты: есту қасиеттерін, физикалық қасиеттерін дамыту. Жүргізуші затты жасырған кезде
--	---	--	--	---	--	--

	қозғалыс ойыны. Мақсаты: шапшаңдыққа, шыдамдылыққа, жылдамдыққа дағдыландыру. Ойын барысы. Барлық ойыншылар құстар, бір бала - үкі. "Күн" белгісі бойынша құстар алаңда ұшып жүреді, қанаттарын қағып, дәндерін шоқиды. "Түн" деген белгі бойынша барлығы тоқтап, қимылсыз тұрады. Үкі ұшып келеді, қозғалатындарға қарап, оларды ұясына апарады. Содан кейін қайтадан "күн" белгісі беріледі,			(сондай-ақ балалардың бірі): "Таң атты! Күн шықты! Тышқандар мен шымшықтар алаңда!" - деп, ойынның басталуын жариялап, осы кезде ойыншылар ойын алаңына жүгіріп шығып, бір-біріне соғылмай, жүгіріп, белгілі қимылдарды жасап жүреді. "Түн батты! Шапалақ аңшылыққа ұшып шықты!" - деген белгі сөздер айтылған кезде, ойыншылар орындарында тоқтап, қозғалмай тұру керек.	құстарды алып кетуге болмайды! Неліктен? - Орманнан құстарды алып кету олардың өміріне қауіпті. Орман - олардың үйі. Олар өз тамақтарын өздері қалай табу керектігін ұмытып, тұтқында өлуі мүмкін. Орманда от жағуға болмайды! Неліктен? - Ағаш өте жақсы күйеді. Өрттен шыққан ұшқындар ағаштарға тиеді, бүкіл орман өртенеді, өсімдіктер, жануарлар, құстар және адамдар өледі Қорытынды.	қарауға тыйым салынады. Жүргізуші залдан кетеді, балалар затты жасырады. Осыдан кейін жүргізуші кіріп, затты іздейді. Балалар оның соңынан еріп: суық ... жылы ... ыстық ... жасырылған затты табуға көмектеседі. Еркін ойындар.
--	--	--	--	---	---	--

	үкі ұясына тығылады, балалар – алаңда ұшып жүреді. Ойын осылай бірнеше рет қайталанады. "Төмпешіктен төмпешікке секір" қимылды ойын-жаттығуы. Мақсаты: белгі орындарға аттап секіре білу қабілетін дамыту; дене тепе-теңдігін, күш-жігерін жетілдіру. Еркін ойындар.			Егер кім қозғалса, күліп қойса, соны "жапалақ ұстап, ұясына тасиды". Келесі жолы басқа жапалақты таңдап, ойын жалғасады. Екінші нұсқасы. Ойын динамикасын жетілдіру мақсатында екі "жапалақты" да тағайындауға болады; екінші белгі бойынша ойыншылар "жапалақтарға" ұсталынбай құтылып, өз ұяларына қайту керек. Дидактикалық ойын: "Құстарды сана". Мақсаты: сан	Құстар әртүрлі, көптеген құстар зиянды жәндіктерді жояды Еңбек: бақшаны суару. Мақсаты: еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. "Қарақұс пен балапандар" қимыл-қазғалыс ойыны. Мақсаты: тәрбиешінің бұйрықтарын тыңдай білуге үйрету, зейінді дамыту; шапшаңдыққа, алғырлыққа, шыдамдылыққа тәрбиелеу. Ойыншылар "қарақұс" пен "тауықты" санамақ арқылы	
--	--	--	--	--	--	--

			есімдерді зат есіммен үйлестіру жаттығулары. (бір торғай, екі торғай және т.б.) Жеке жұмыс: көлбеу жүру, "Қарлығаш" жаттығуы. Мақсаты: дене тепе-теңдігін дамыту; ептілікке тәрбиелеу. Тура жүріп, тақтайдың (бөрененің) ортасында тоқтап, "қарлығаш" фигурасын көрсету (екі қолды дан-жаққа созып, дене түзу, бір аяққа тұрып, екінші аяқты артқа, жоғары көтеріп, түзу созып тұру), содан соң жүруді	таңдайды. Қалғандары "балапандар" болып ойынға қатысады. Олар "тауықтың" артына тізіліп (6-8 бала болып) тұрады. Ойын алаңының бір шетінен қарақұстың "ұясы" сызылады. Педагог: "Қарақұс!" деп, белгі берген кезде, "қарақұс" "тауықтың" артында бір-бірінің белінен ұстап тізіліп тұрған балапандардың ең соңғысын ұстап алуға ұмтылады. "Тауық" болса - екі "қанатын" (екі қолын) екі жаққа	
--	--	--	---	---	--

				жалғастыру, тақтайдан (бөренеден) секіріп, екі аяққа түсу, екі қол екі жақта. Еркін ойындары.	соза, балапандарын қорғаштайды. Балапандар да қарақұсқа алдырмауға тырысады. Олар тек тізбекті бұзбауға тиіс. Ұсталған балапандарды "қарақұс ұясына" алып кетеді. Екі- үш балапан ұсталған соң ойын жүргізушілер қайта сайланып, ойын қайта басталады. Педагог ойынның алдында балалармен қауіпсіздік ережелерін қайталау керек. "Допты қақпаға түсіру" қимылды ойын-	
--	--	--	--	--	--	--

					жаттығуы. Мақсаты: "қақпаға" допті өткізе білуге, дәлдікке, шапшаңдыққа баулу. Тәрбиеші балаларды доп (немесе әртүрлі шарлармен) ойнауға шақырады, балалар жиналған жерде сызық жүргізеді. Сызықтан 1-1,5м жерде кішкентай қақпа тұрғызылады. Ойынға 5-6 бала қатысады. Еркін ойындар.	
Серуеннен оралу	Серуеннен оралу кезіндегі ескертулер: - учаскіден шығар алдында, аяқ-киімді, қалталарды құм-қоқыстан қағу; - балабақшаға кірер алдында балаларға аяқтарын жақсылап құрғату; - ғимаратқа тыныштықпен, есікті тарс жаппай кіру;					

	- серуенге шығарылған жабдықтар мен ойыншықтарды белгілі жерге тізіп қою; Балалардың жүйелі түрде жылдам шешіне білу, киімдерді шкаф сөрелеріне ұқыпты орналастыра білу қабілеттерін жетілдіру. Жеңдерін түріп, қолдарын сабындап, суды жан-жаққа төкпей, тазарғанша жуа білу дағдысын дамыту. Айнаның алдында беті мен үстін бақылап, шашын тарап, асқа толық қанды дайын түрінде келуге машықтандыру.
Түскі ас	Гигиеналық дағдылар Балаларды өз бетінше киінуге, аяқ киім киюге үйрету, өзіне-өзі қызмет ету дағдыларын дамыту; балаларда шкафтан киім алу және оны шешкеннен кейін орнына қою, бәрін ұқыпты бүктеу қабілеттерін қалыптастыру. Көркем сөз Дос бол сабын, сумен сен, Жиі – жиі жуын сен. Таңертең де, кешке де, Жуын күндіз – түсте де. Су - тіршілік негізі, Онсыз өмір сүрмейсің. Гигиена егізі, Су деп және білгейсің. Су - табиғат байлығы, Өзен - көлге барғайсың. Кемі екі рет әр күні, Суға түсіп алғайсың.
Күндізгі ұйқы	Балалардың тыныш ұйықтауына жайлы жағдай туғызу.
Бірте-бірте тұрғызу, сауықтыру шаралары	"Мысықтың ызалануы" жаттығуы (тіземен тұрып, белді бүкірейтіп, басты төмен түсіру). Жалпақтабандықтың алдын алу мақсатында денсаулық жолдарымен жүру. Алған білімдерін бекітіп, мәдени-гигиеналық дағдыларын орындау. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)

Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Дамытушы ойын. "Құстардың көлеңкесі". Мақсаты. Балаларды әр құстың көлеңкесін тауып орналастыруға үйрету. Тілдерін дамыту. Құстардың атауын атап, сипаттауға үйрету. Бояу беттеріндегі суреттерді бояу. Мақсаты. Балалардың қуанышты эмоцияларын ояту. "Құстар мен мысық" қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: ептілікке, шапшаңдыққа,			Дидактикалық ойын. "Ғажайып нүктелер". «Ғажайып нүктелер» арқылы қарлығаштың суретін салады. Нүктелерді қосып, қарлығаштың суретін шығарады. "Бұл қандай құс?" дидактикалық ойыны. Мақсаты: балаларды құстарға тән белгілері бойынша сипаттауға және оларды сипаттама арқылы тануға үйрету. Міндеттері: балаларды ақылды болуға	"Ұшты-ұшты" дидактикалық ойыны. Мақсаты: есту зейінін дамыту. Міндеттері: балаларды ұшатын және ұшпайтын заттарды тануға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Ойынды үй ішінде де сыртта да ойнауға болады. Ойынға қатысушыларға бастаушының сөзін қалт жібермей бағып отыру шарт.	"Сөйлемді аяқта" дидактикалық ойыны. Мақсаты: құбылыстар арасындағы себептік байланысты түсінуге үйрету; сөздерді дұрыс таңдауға жаттығу жасау. Міндеттері: балаларға сөйлем құрауға үйрету. Зейінді, есте сақтауды, келісілген сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Дидактикалық ойынға қызығушылықты тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші
---	--	--	--	---	---	--

	қызыға ойнауға баулу, ойынға деген қызығушылықтарын, белсенділіктерін арттыру. Ойынның барысы. Балалар құстар болып ұшып жүреді. Бір бала мысық болады. Мысық ұйықтап жатады. Құстар мысықтың жанына келеді. Мысық оянып құстарды қуады.			үйрету. Зейінді, есте сақтауды, сөйлеуді және логикалық ойлауды дамыту. Құстарға деген құрмет сезімін тәрбиелеу. Ойын барысы. Тәрбиеші құстың қимылдарын бейнелейтін немесе оларды сипаттайтын жүргізушіні тағайындайды, басқа балалар болжап, табу керек.	Ұшатын құс не зат айтылса, қолдарын жоғары көтереді де, ұшпайтын зат айтылса тырп етпей отырады. Қателескен бала айып тартып тақпақ айтады не ән салады. Екі рет жаңылса айып шарты, ұлғая түседі. Бастаушы Ойынды былай жүргізеді. Ұшты - ұшты сұңқар ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты қарға ұшты! (Қол көтереді) Ұшты - ұшты арба ұшты! (Қол көтермейді) Еркін ойын: "Торғайлар мен мысық"	сөйлемді бастайды: «Мен жылы тон кидім, өйткені...», «Балалар бастарына панама киді, өйткені...», «Далада жаңбыр жауып тұр, өйткені...». “Құстардың ұшып келуі” қимыл-қозғалыс ойыны. Мақсаты: балалардың денсаулыққа, ойынға деген құштарлықтарын дамыту, балалардың дене қимылдарын, бұлшық еттерін жетілдіру, ойын арқылы көңіл-күйлерін көтеру. Балаларды салауатты өмір
--	---	--	--	---	--	--

					Мақсаты: балаларды ойынның шартын бұзбай ойнауға, белгі бойынша қимыл-қозғалыс жасауға дағдыландыру, зейіндерін, байқағыштықтарын, жүгіру дағдыларын дамыту. Ойын барысы: Жерді шеңбермен белгілеу керек /5-6м.диаметрмен/. Ортада тәрбиешімен тағайындалған бала жүреді – ол мысық. Қалған балалар шеңбердің сыртында- олар торғайлар. Мысық ұйықтап қалады. Торғайлар	салтына тәрбиелеу. Ойынның барысы. Балалар (құстар) қанаттарын жайып, алаңның барлық жеріне ұшады. “Боран” деген белгі бойынша құстар ағаштарға тығылады. Тәрбиеші “Боран тынышталды” деген кезде ағаштардан түседі де ұша береді.
--	--	--	--	--	---	--

					шеңбердің ішіне дән жеуге кіреді. Мысық оянып кетеді де, торғайларды көріп, оларды ұстай бастайды. Торғайлар шеңберден шығуға асығады. Шеңбердің ішінен мысыққа ұсталған торғайлар, шеңбердің ортасында қалады. Мысық 2-3 торғайды ұстаған соң, тәрбиеші жаңа мысықты таңдайды. Ұсталған торғайлар басқа ойынаушыларға қосылады. . ойын 4-5 рет қайталанады. Ұсыныс: мысық	
--	--	--	--	--	---	--

					ақырын барыпторғайлард ы ұстайды /қатты ұстамай, ақырын ғана қолын тигізеді/.	
Балалармен жеке жұмыс	Жаңылтпаштар айтқызу. Атам бақ аралады, Ағам тал аралады. Асап көл жағалады, Асыл ат тағалады. Шырағым шұбат іш, Шұбатты сұрап іш. Шұбатты ішпесең, Бітпейді бұла күш.			Бала тілін дамыту. "Сауысқан" (ел аузынан). Ала қанат сауысқан, Жауыр атқа жабысқан. Ойда жауыр көрінсе, Ойбайлатқан сауысқан. Қырда жауыр көрінсе, Қиқаңдатқан сауысқан.	"Гүл дүкені" дидактикалық ойыны. Мақсаты. Түстерді ажырата білу, тез атау, басқалардың арасынан қажетті гүлді табу қабілеттерін бекіту; балаларды өсімдіктерді түсі бойынша топтастыруға, әдемі гүл шоқтарын жасауға үйрету. Барысы. Үстелде әртүрлі пішіндегі түрлі- түсті	"Не қайда өседі?" дидактикалық ойыны. Мақсаты. Балаларды табиғатта болып жатқан құбылыстарды түсінуге үйрету; жер бетіндегі барлық тіршілік иелерінің өсімдік жамылғысының күйіне тәуелділігін көрсету. Барысы. Педагог әртүрлі өсімдіктер мен бұталардың аттарын атайды,

					жапырақшалар тұрады. Балалар өздеріне ұнаған жапырақшаларын таңдап, олардың түсін атайды және таңдалған жапырақшаларға түсі, пішініне қарай сәйкес келетін гүл табады.	ал балалар сол жерде өсетіндерді ғана таңдайды. Егер олар өссе, балалар қолдарын шапалақтайды немесе бір жерге секіреді (кез-келген қимылды таңдауға болады), егер болмаса, балалар үндемейді. Өсімдіктер: шие, алма, пальма, итмұрын, қарақат, өрік, таңқурай, апельсин, лимон, алмұрт, ананас және т.б..
Серуенге дайындық	Мақсаттары: - киімді дұрыс бүктеп салуға, ілуге, аяқ-киімді түзу қоюға машықтандыру; - өз бетінше жылдам және дұрыс ретпен киіне (шешіне) білуді дағдыландыру; - шкафқа ілінген, қойылған бас киім, киім, аяқ-киім сияқты заттарды өз орындарын біліп, тәртіпті сақтауды ұстануға тәрбиелеу; - ауа райына сай киінгенін қадағалай білуге, киімді, аяқ-киімді таза ұстауға баулу; - көмек көрсете білуге, алғыс айтуға тәрбиелеу.					

	(дербес әрекет)					
Серуен	Серуенге деген қызығушылықтарын ояту. "Жыл құстары" тақырыбында жеке әңгімелесулер. (мәдени-гигиеналық дағдылар)					
Серуеннен оралу	Балаларды киімдерін жүйелі шешінуге дағдыландыру, шкаф сөрелеріне киімдерін орналастыру, қолдарын жуу. (мәдени-гигиеналық дағдылар, дербес әрекет)					
Кешкі ас	Алдына қойған асқа назар аударту; дастархан басында отыру мәдениеті, тамақтану мәдениетіне баулуға бағытталған жеке-дара жұмыс; этикет ережелері.					
Балалардың дербес әрекеті (баяу қимылды ойындар, үстел үсті ойындары, бейнелеу әрекеті, кітаптар қарау және тағы басқа әрекеттер)	Кітап бұрышында: өткен тақырыптар бойынша суреттерді қарау, сипаттау; ертегілерді есте жаңғырту, кейіпкерлердің сөздерін қайталау. Музыкалық аспаптармен ойындар. Еркін ойындар. Сюжетті-рөлдік ойындар. Театрлық қойылымдар. Көлеңке театры. Арт-терапиялық суреттер бояу. "Кім алғыр?" дидактикалық ойыны. Мақсаты: бөлшектерден бүтіндік жасау қабілетін дамыту. Шығармашылық уақыты: "Қағаздан балапанды бүктеу арқылы құрастыру". Масқаты: балалардың түрлі материалдардан (қағаздан) құрылыс жасуға деген құштарлығын жетілдіру."					
Балалардың үйге қайтуы (ата-аналарға кеңес)	Ата-аналармен жұмыс Мақсаты. Балабақшада және үйде балаларды сауықтыру, шынықтыру әдістеріне			«Айына бір рет отбасы күнін өткізу».	"Ата-аналар мен балалардың бірлескен демалысының түрлері" әңгімелесу.	Әңгіме жүргізу. «Баланың бос уақытын дұрыс ұйымдастыру».

	бірыңғай көзқарасты қалыптастыру.					
--	---	--	--	--	--	--

Циклограмманы толтырған тәрбиеші: Елтохова Ақтеңге; Омархан Айжан;

Тексерілген күні: 24.10.2022ж

Циклограмманы тексерген әдіскер: Қалдаш Мадина